

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno na praznike. — Inzerati do 30 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petih vrst a Din 4. — Popusti po dogovoru, inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inostranstvo Din 25.—, rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Kladjeva ulica št. 5
Telefon: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26

Podružnice: MARIBOR, Strommayerjeva 5b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strommayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.

Počtna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Češkoslovaška žaluje:

T. G. Masaryk na mrtvaškem odru

Drevi bodo krsto prepeljali iz Lan v Prago, kjer bo položena na katafalk na Hradčanih, odkoder bo svečan pogreb v ponedeljek dopoldne ob 10.

T. G. Masaryk na mrtvaški postelji

Praga, 16. septembra r. Prvič v svojem obstoju praznija prestolnica češkoslovaške republike splošno narodno žalost. Ta žalost ni samo zunanja, marveč je spontan izraz piete vsega prebivalstva do prvega velikega prezidenta Osvoboditelja. Praga, sicer tako živahno mesto, je sedaj postalo tiho, žeravno se ogromni promet na ulicah ni prav nič zmanjšal, marveč se je celo povečal. Črne zastave, med katerimi vihrajo državne zastave na pol droga, dajejo mestu poleg te tišine tužno, a svečano lice. Skoraj v vseh izločkih so razstavljene v črno ovitke slike in kipi pokojnega prezidenta Osvoboditelja, praj njimi pa gore lučke. Tu di tramvaji, avtobusi, avtolaksiji in celo zasebni avtomobili imajo črne zastavice. Le malo je ljudi, ki nimajo v gumbnici črno ovitke češkoslovaške trobojke. Po ulicah prodajajo slike pokojnega Masaryka z datumom njegove smrti.

Cesta iz Prage v Lan, po kateri je tolikrat potoval Tomaž Masaryk, odzdravlja jo z njemu lastnim smehljajem na prisrčne pozdrave prebivalstva, je sedaj pusta in prazna. Vse ta kraj se je zvil v čudno tišino. Kmetje na polju molče med delom. Ob vsej poti se vijejo s skromnih kmečkih hiš črne zastave v znak spoštovanja do velikega pokojnika.

Na mrtvaškem odru v Lanyh

Velika črna zastava plapolna na stolpu gra dila Lany. Po balzimiranju, ki je bilo izvršeno večerj ponoči, so truplo pokojnega Masaryka položili v praprosto leseno krsto. Neko praško pogrebno društvo je sicer poselalo v Lane dragoceno kovinsko krsto, ki pa so jo svoji pokojnega prezidenta odklonili, ker ne bi odgovarjala pokojnikovi skromnosti. Že ob smrti svoje soproge je pokojni Masaryk izjavil, da želi biti pokopan v enaki preprosti leseni krsti ob njeni strani na vaškem pokopališču. Truplo je položeno na mrtvaški oder v veliki dvorani v prvem nadstropju, ki je izpremenjeno v pravo kapelico. Skozi okna, zaštrta s črnimi zavesami, jedva prihaja nekoliko svetlobe. Vsa dvorana je odeta v črno, ki tvori nad mrtvaškim odrom baldahin. Vse je priprosto in enostavno, nikjer notenih okraskov. Sredi dvorane stoji nizki katafalk. Okrog njega je postavljenih 8 sbranih svečnikov. Na čelu katafalke gorita dve veliki žaravici, oviti s črnim pajčolanom. V odprti krsti na katafalci leži mrtvi Tomaž Masaryk v svo-

ji jahalni obleki, ki jo je zadnja leta najraje nosil. Ob levi roki leži njegova čepica z ozko trobojko. Spodnji del krste je pokrit z rožami, nageljčki in potonkami. Krsta je enostavna, gladka, brez vsakih okraskov. Pokrov je prekrit z zastavo predsednika republike, na kateri so vvezane besede: »Resnica zmaguje«. Pod prezidentovo zastavo se vije vzdolž katafalke državna trobojka, po kateri je razprostrto cvetje.

Na častni straži ob katafalci stoje Sokoli in legionarji. Vse dan romajo mimo katafalke velike množice, ki prihajajo od blizu in daleč, da se zadnjič poklonijo velikemu borcu in Osvoboditelju.

Prevoz v Prago

Drevi bodo krsto s telesnimi ostanki prepeljali v Prago. V Pragi pripravljajo velike svečanosti. Na Wilsonovem trgu bodo krsto prevzeli Sokoli, legionarji in oddelki vojske ter jo bodo z bakljami spremili na Hradčane, kjer bo položena na katafalk. Tu bo ostala vse do pogreba, ki je sedaj definitivno določen za ponedeljek dopoldne ob 10. uri. Za pogreb se vrše velike priprave in računajo, da bo v žalnem sprazvodu in špalirju več milijonov ljudi. Najavljeno so tudi številne deputacije iz inozemstva, zlasti iz držav Male antante.

Kje bo pokopan

Češkoslovaška pokoplje zdaj svojega prvega prezidenta in zato je težko urediti to vprašanje zlasti ko gre za tako velikega moža kot je bil Masaryk. Tradicionalni pogreb bivših poglavarjev češke države iz Svetovidskega velehrama ne pride tu v poštev, zato je bilo treba najti nov način. Glavna odločitev je zdaj prepuščena ministrskemu svetu, ki bo pa moral upoštevati blagopokojnikovo oporoko in želje njegovih svojcev. Obenem se bo pa moralo ozirati na to, da gre za vsedržavni dogodek mednarodnega pomena.

Masaryk prvotno ni imel enotne želje o svojem pogrebu in govoril je zdaj o tem, da bi bil rad pokopan v mavzoleji spomenika Narodnega osvoboditelja na žižkovu med legionarji, zdaj zopet, da bi rad počival ob strani svoje soproge na skromnem lanskem pokopališču. O stvari se še odloča. Vlada je ustanovila poseben medministrski odbor kot tehnični organ, ki bo določil in odredil vse potrebno glede pogreba.

Komemoracija JČ lige v Ljubljani

Ljubljana, 16. septembra. JČ liga v Ljubljani je snoči sklicala žalno sejo v počastitev spomina prezidenta Osvoboditelja T. G. Masaryka. Slovesnosti so se udeležili številni odborniki, češkoslovaški konzul inž. Mišovsky in senator dr. Gregorin. Komemoracija je bila v društvenem prostoru v Kazini. Soba je bila slovesnosti primerno okrašena. Masarykov kip in slika sta bila ovita v žalne trakove. Žalno sejo je vodil predsednik dr. E. Stare. Navzočni so najprej počastili državni zastavi, nakar je predsednik prečita žalno pismo, ki ga je poslal predsednik mestne občine dr. Adlešič v imenu mestnega sveta JČ ligi.

Dr. Stare je predložil prisotnim veliki človečanski in državniški lik T. G. Masaryka v lepem govoru. Naglašal je, da ni samo veliki človek, temveč največji

sin bratskega češkoslovaškega naroda in eden največjih Slovanov. T. G. Masaryk je bil eden največjih svetovnih duhov po svoji notranji uravnovešenosti, pravičnosti, morali in človečnosti. V sebi je združeval ideal filozofa in vladarja, bil je vladar na demokratičnem prostoru in hkrati eden največjih mislecev našega časa. Masarykove velike ideje so že pred vojno ogrevale srca naše mladine in njegove globoke misli so silno vplivale na mentaliteto Jugoslovancev. Masaryka prštevamo med svoje največje borce za osvobodjenje pred in med vojno. Jugoslovansko-češkoslovaška liga, ki je izgubila z velikim prezidentom svojega največjega vzornika, hoče tudi v bodočnosti delovati v smislu njegovih velikih naukov. V imenu izvršilnega odbora JČ lig dravske banovine in JČ lige v Ljubljani so odposlali sožalne brzojavke predsedniku dr.

Beneč, Janu Masaryku in Masarykovi rodbini. Po svečanosti je bila seja lige. Na nji so sklenili, da priredi liga v ponedeljek med pogrebom T. G. Masaryka veliko žalno slovesnost za javnost.

Komemoracija rezervnih oficirjev

Ljubljanski pododbor Združenja rezervnih oficirjev je snoči po svoji slavi počastil spomin blagopokojnega prezidenta Masaryka. Naključje je nanosilo, da je dejal predsednik ing. Bevc, da leži danes na mrtvaškem odru dr. Tomaž G. Masaryk, prezident osvoboditelj češkoslovaškega naroda, velik mislec in osvoboditelj malih slovenskih narodov iz Avstrije, ki je bila njihova ječa. Dr. Masaryk je odločilno posegel v razvoj vojnih dogodkov s tem,

da je stopil med vojno na čelo borbe svojega naroda za njegovo eksistenco. Ko je to borbo častno izvajal, je kot suveren češkoslovaške republike dokončal ogromno zgradbo nove države, ki je stebel slovan-ske misli in jamstvo svobode slovenskih narodov. Spominu velikega pokojnika bodi večna slava!

Češkoslovenska obec v Ljubljani uči pamtku svojega prvega, velikega prezidenta Osvoboditelja Dr. T. G. Masaryka smučetni schůz ve čtvrtek dne 16. září 1937 o 20. hodině v malé dvoraně »Kazina« (I. poschodí) a zve k této důstojné smučetní schůzi všeho členstva i ostatní Čechoslováky. Sláva prezidentu Osvoboditeli T. G. Masarykovi!

Pariški atentator prijet?

Osumljen je italijanski anarhist Tamburini

Toulouse, 16. septembra. Policija v Pam-pieru nadaljuje preiskavo proti italijanskemu anarhisti Tamburini, ki je bil pri držan v zaporu, ker ni imel pravih listin. Ugotovljeno je, da je Tamburini od-potoval meseca junija v Pariz. Jutri bo Tamburini zaslišan v zvezi z atentati v Parizu. Ve se že, da je Tamburini odpo-

toval iz Toulouse v petek 10. septembra, a naslednjega dne je bil v Parizu že izvršen atentat. Od tedaj se je sled za njim izgubila do 15. septembra, ko je bil v Car-cassonu. Zato bo moral Tamburini dokazati, kje je bil med 10. in 14. septembrom, in še posebej, pojasniti izjavo, ki jo je dal svojčasno v Toulouse.

Krvave borbe na španskih bojiščih

Vladne čete nudijo že vedno hud odpor

Valencia, 16. septembra. Pet uporniških letal, ki so priletela z oporišča na Palmi, je bombardiralo danes mesto in okolico. Vrgli so okoli 12 bomb, ki so zahtevale človeške žrtve in napravile veliko mate-riialno škodo. Napad je trajal dve uri in pol. Protivzgonske baterije so letala obste-ljevale in zdi se, da so tri uporniška letala zadeta. Pokanje iz protiletalskih topov in grmenje bomb je bilo strašno.

Na severnem bojišču, v vzhodnem odse-ku Asturije, so se naše čete pri Elcabezu umaknile pred sovražnim napadom. Obditi pa so bil napadi sovražnika pri Bisi in Villi Simplex.

Z nerednim naskokom v odseku Argan-de so republikanske čete zavzele višine ve-likoga strateškega pomena. Na madridskem bojišču, v odsekih Parda in Carabanchela je sovražnik poskušal izvesti napad, toda bil je zavrnjen na svoj prejšnji položaj.

Nacionalistična poročila

Salamanca, 16. septembra. Poročilo vr-hovnega poveljstva pravi, da so nacionali-sti na leonskem bojišču zlomili odpor so-vražnika in zavzeli prve zgradbe v Villa-sumi in Exu ter vrh Fransa. Na vzhodnem odseku asturijskega bojišča so zavzeli gre-

ben Penas Blancas in greben Garia ter vasi Mijer Ales in Bario. Napredovanje se na-daljuje. Na madridskem bojišču je bil v odseku Jarome obditi sovražni napad. Na bojišču pri Penaraji je sovražnik napadel z oklopnimi avtomobili in tanki, a je bil obditi z velikimi izgubami. Zaplenjeni so trije tanki.

Španija odplačuje stare dolgove

Washington, 16. septembra. Valencijska vlada je sporočila, da se prične z odpla-čevanjem ameriškim tvežem njihovih v španiji blokiranih kreditov. Hull je v zvezi s tem obvestilom izjavil, da gre za zaseb-ne kredite še izza predvojne dobe. Sche-royer, predstavnik španske vlade, smatra, da je ameriških blokiranih kreditov v špa-niji okoli 50 milijonov dolarjev. Hullu je Scherover poslal pismo predsednika špan-ske vlade Negrina, v katerem pravi, da bo to dejanje valencijske vlade še en dokaz v njen dobro voljo glede izpolnitve njenih mednarodnih obveznosti. Scherover je izjavil, da se bodo enaki razgovori za-čeli v kratkem tudi z ostalimi državami. Del izplačil bo takoj izplačan, ostanek pa v določenem številu let.

Na Daljnem vzhodu teče kri v potokih

V teku je največja bitka od začetka sovražnosti

Peiping, 16. septembra. Na 130 km dol-gi fronti se vodi ena izmed najbolj ogor-čenih bitk, odkar so se začele sovražnosti. Japonci poročajo, da so prebili kitajske bojne črte na dolžini 15 km in na neka-terih drugih mestih na dolžini do osem km. Na drugi strani pa Kitajci odločno demantirajo, da bi bilo mesto Kuan padlo v japonske roke.

Ženova, 16. septembra. Sprito nastopa kitajskega delegata Wellingtona Coa na skupščini Društva narodov, kjer je obtožil Japonsko zaradi oboroženega napada na Kitajsko, so Japonci, ki imajo v Ženevi svoje opazovalce, izrekli, da snoči vsem delegacijam svoj odgovor, v katerem raz-lagajo vzroke spora in objavljajo besedilo govora zunanjega ministra Hiroto v parla-mentu z dne 5. septembra. Svoj odgovor zaključujejo Japonci s tole kratko izjavo: Kitajsko izzivanja so prisilila Japonsko, da podvzame vse potrebne korake za za-varovanje svojih interesov.

Šanghaj, 15. septembra. o Japonci so na šanghajski fronti v pretekli noči in davi zopet izvajali znatne uspehe. V smeri od Vusunga so se približali šanghajsko-nan-kingški železniški progi na 3. km. Zavzeli so Ljupong in Kasang, ne da bi našli na večji odpor Kitajcev, pač pa so imeli ve-like izgube zaradi min, ki so jih Kitajci postavili po vsej tamkašnji okolič. Veli-ka bitka se je pričela tudi na desnem obre-žju Jangcejkanga. V neposredni bližini Vusunga so Japonci zavzeli področje, ki meri 9 kv. kilometrov. Na vseh severnih in severozahodnih postojankah so se Kitajci držali le še s težavo. Japonci pravijo, da jim je malone uspelo obkoliti 50.000 Kitaj-cev.

V bližini Hongkonga so Japonci, ki so se predvčeršnjim tam izkrcali, zavzeli krajja Vuanu in Makao, kitajska letala pa so tam potopila dva japonska rušilca. Ja-panske vojne ladje so bombardirale kitaj-ske postojanke v zalivu Bijas in porušile radijsko postajo v Fukijenu.

V šanghajski deželi so Japonci večerj zav-zeli mesto Culo, ki je 30 km oddaljeno od Tatunga. Borba ob železniški proti Peiping-Hankau se traja.

Nemčija bo posredovala?

Pariz, 15. septembra. AA. šenovski de-pljnik »Journal« poroča, svojemu listu, da je v dobro ponudnih krogih izvedel, da je nemška vlada nedavno ponudila svoje po-sredovanje v sporu med Kitajsko in Ja-pansko. Anglija in Francija pa sedaj ta-to temboj želita, da kitajska nota na DN ne bi našla v Ženevi na gluh ušesa.

Vojvoda Kentaki v Parizu

Pariz, 15. septembra. AA. Vojvoda in voj-vodinja Kentaka sta danes v drugi obiska-la mednarodno razstavo v Parizu.

Borzna poročila.

Carih, 16. septembra. Beograd 10, Pariz 14.675, London 21.545, Newyork 435.375, Bruselj 73.275, Milan 22.925, Amsterdam 280.55, Berlin 174.75, Dunaj 79.50—82.05, Praga 15.20, Varšava 32.25, Bakarekta 3.25.

Politični obzornik

„Razvoj političnih dogodkov v Beogradu se ne ustavi...“

Pred kratkim se je mudil v Zagrebu prav skupine Ace Stanovjevića dr. Laza Markovića, ki je imel daljši razgovor z dr. Mačkom. Sedaj pa javljajo beograjski in zagrebški listi, da sta prispela v Zagreb odposlanca srbijanske združene opozicije Vlačić in Gavrilović, ki imata baje nalogo, da nadaljujeta pogajanja z dr. Mačkom glede definitivnega zaključka — sporazuma. Zdi se torej, da je politična akcija, ki je pred meseci popolnoma zastala, sedaj znova oži-vela. Akcija za sporazum, na katerem že klepejo dobri dve leti, stopa zopet v ospredje. Če bi smeli verjeti vestem, ki se v zadnjem času širijo, stojimo že neposredno pred vrati velikega notranjopolitičnega dogodka — sporazuma z dr. Mačkom. Samo eno še ni znano, kdo bo ta sporazum sklenil z dr. Mačkom, ker je baje le-ta pripravljen se sporazumeti s to skupino, ako pa bi s to ne šlo, pa z ono drugo. Ena teh skupin je znana — srbijanska združena opozicija, ona druga pa za enkrat še ni znana. Pa naj bo stvar taka ali drugačna, eno je gotovo, tako poudarja »Obzorje«, da smo stopili v novo fazo in da se bo odslej politična situacija mnogo hitreje razvijala. List pravi, da dr. Maček ne more svečeno čakati, da si isti dr. Maček, če so namreč njegova glasila točno poročala pred me-seci, izrecno poudarjal, da on in narod še la-hko, ako je treba, sto let čaka na rešitev hrvaškega vprašanja, zato je treba čimprej najti izhod iz sedanje politične situacije. »Obzorje« zaključuje svoja razmotrivanja: Naj se kakorkoli končajo konference pravok združene opozicije, razvoj političnih dogodkov v Beogradu se ne ustavi. S tem morajo računati s stališča svojih strankarskih interesov tako demokrati, kakor zem-ljoradniki in stanojevičevci. Oni so drug proti drugemu nezaupljivi, toda oni ne smejo v teh časih gledati iz svoje srbijanske strankarsko-politične perspektive na razvoj političnih dogodkov. — Sodeč po teh namigavanjih, se v političnem ozračju menda res nekaj pripravlja, toda kdo bi vedel, »što se iza brda valja«?

Zanimiva razprava o Katoliški akciji

V sarajevski reviji »Pregled« je objavil bivši srbiski poslanik v Londonu o Katoliški akciji velezanimivo razpravo, ki teme-lji na izjavah angleškega publicista Johna W. Poynterja v brošuri »Catholic Action«. Jovan Jovanović iznaša tele misli: Na inozemskem knjižnem trgu je izšlo mnogo knjig, brošur in člankov o vlogi Va-tikana v svetski politiki. Povod za to so dali spori, ki se pojavljajo med posameznimi vladami in filozofije katoliške cerkve, marveč so bolj posledica načelnega pojmo-vanja vlade in vladanja nad ljudmi na celem svetu. Temu problemu posvečajo v zadnjem času pažnjo tudi angleški verski, dnevniki, pa tudi književni listi. Težnja katoliške cerkve, da vzame duhovno vodstvo katoliških vernikov popolnoma v svoje roke, je temeljito študiral angleški publicist J. W. Poynter v Italiji sami, ki je tipičen primer te težnje, saj sta Vatikan in Mus-solinijeva Italija italijanska in oba zastopa-ta stališče, da imata pravico voditi ves svet. Fašistična Italija je sklenila z Vati-kanom dve pogodbi, ki sta izravnavali med njima stari spor iz leta 1870. Vključ temu je prišlo kmalu nato med njima do nesoglasij radi Katoliške akcije. Pa tudi ta pre-pir je bil v zadovoljstvo obeh poravnani in od tistega časa je Vatikan najbolj vnet zagovornik fašizma in njegov zaveznik v borbi proti levčarskim strankam. Kakšna pa so osnovna načela Katoliške akcije, ki je dete enciklike papeža Pija XI. in s katero hoče sedaj katoliška duhovščina osrečiti vseljivni svet? Temeljna načela Katoliške akcije so: 1. Cerkev stremi za tem, da si pripori vladno nad vladami, ker ona ne more biti podrejena svetski oblasti, še manj pa odvisna od nje. 2. Katoliška cerkev ima pravico, da daje zakone, da sodi in kaznuje. 3. Osebná svoboda je nasprotna veri. Poedinec si ne more izbirati vere. Svoboda vesti zavaja človeka v greh. Svoboda mišljenja družbi ni potrebna, ker je izvor zla. Svoboda zborovanja in tiska je prava um-ska kuga in posvetna oblast jo naj povsod uduši. Katoliška cerkev se ne more nikdar postavljati v isto vrsto z drugimi cerkva-mi in verami. 4. Cerkev je vse eno, kakšen je vladni sistem. Narodna vladavina sama na sebi ni slaba, samo ako je katoliška ve-ra temelj državne uprave. 5. Ako državni zakoni nasprotujejo veri ali rušijo avtorite-to poglavarja katoliške cerkve, je dolž-nost venikov, da se jim ne pokore, in zločin bi bil, ako bi se jim pokorili. 6. Brak (zakon) spada izključno v področje kat. cerkve. 7. Vzgoja pripada izključno kat. cerkvi, ker ji je bila izročena po nadnaravnem ukazu Boga samega. 8. Katoliški du-hovnik je nedotakljiv... Iz navednega sledi: Samo en človek, to je papež z vse-mi svojimi konstitucionalnimi svojstvi ži-vega bitja odloča, kaj je dobro, kaj zlo, kaj je prav in kaj ni prav. Katoliški ver-niki so popolnoma podrejeni samo cerkveni oblasti, državni oblasti pa samo v toliko, kolikor to pripada cerkveni oblasti.

Odpiranje in zapiranje obratov

Včeraj je bila po banki upravi sklicana anketa o spremembi nove navedbe

Ljubljana, 16. septembra.

Odpiranje in zapiranje trgovinskih in obrtnih obratov ter v zvezi s tem vprašanje nočnega in nedeljskega dela še vedno nima vsestranskega zadovoljivega zakonskega okvira. Lahko pa sprevidimo takoj, da je skoraj nemogoče urediti to vprašanje z zakonodajalci, delodajalci in delavci, da si delodajalci zelo prizadevajo doseči spremembo navedbe, so se pa najbolje pokazalo letos, ko je stopila v veljavo banova navedba o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratov. Izdana je bila v okviru ministrstva za socialno politiko. Delodajalci so kmalu začeli pošiljati na banko upravo pritožbe ter resolucije z zahtevami po spremembi nove navedbe. Delodajalci so v splošnem pozdravili navedbo, čeprav so od nje pričakovali nekoliko več. Najhujši odpor proti novi navedbi se je zbudil med pekovski obrtniki, ker navedba omejuje nočno delo v pekarnah. Čim so delavski organizacije sprevideli, da si delodajalci zelo prizadevajo doseči spremembo navedbe, so se začeli pripravljati na odločen boj v zaščito delavskih interesov. Zadržne čase so bile na banki upravi sprejete številne deputacije in pritiski organizacij je bil čedalje močnejši. Zato je banka uprava včeraj sklicala v dvorani Zbornice za TOI anketo o spremembi nove navedbe. Anketa so se udeležili ustanove in organizacije, ki so predlagale pisno spremembo navedbe, odnosno organizacije, ki so jo zagovarjale. Zastopana je bila tudi ZTOI.

Predsedoval je načelnik trgovinskega in obrtnega oddelka banke uprave dr. Rataj. Razen številnih zastopnikov delodajalcev in delavcev so anketi prisostvovali tudi zastopniki ljubljanske in mariborske občine. Za banko upravo je poročal o predlogih za spremembo navedbe dr. Rajfer. Z nove navedbe je banka uprava hotela predvsem odpraviti neenotnost odpiranja in zapiranja trgovinskih obratov po posameznih okrajih in krajih. Po predlogih trgovskih združenj za spremembo navedbe, bi se pa za zopet uvedla škodljiva neenotnost. Razen tega so nekatera združenja predlagala podaljšanje delovnega časa v trgovinah ob nedeljah od 2 ur na 4 ure. Tega predloga banka uprava sploh ne more upoštevati, ker je po okvirni ministrijski uredbi dovoljen samo 2 uri dolg delovni čas ob nedeljah.

V imenu Zveze združenj trgovcev je poročal predsednik S. Vidmar, da so se združenja zedinila na enoten predlog. Po tem predlogu naj bi bile trgovine odprte ob nedeljah namestu dve štiri ure, in sicer povsod, razen v Ljubljani, Mariboru, Kranju in Celju; v letovskih krajih bi naj bile trgovine odprte ob nedeljah ves dan v sezoni. V vseh krajih bi naj bile odprte ob nedeljah poleti prodajalne presnega sadja. V železniških starih bi se naj ne uvažali poletni delovni čas. Ta predlog so podpirali tudi zastopniki posameznih združenj. Zastopniki delodajalcev pa niso soglasni glede ureditve nedeljskega delovnega časa kakor tudi ne v celoti s predlogi delodajalcev, čeprav je že pred anketo prišlo do delnega kompromisa med zastopniki delodajalcev in delodajalcev. Zastopnik Delavske zbornice I. Tavčar je odločno zagovarjal interese nameščencev in naglasil, da je povsem nesprejemljivo, naj bi se de-

lovni čas ne ksil s odpiranjem in zapiranjem obratov. Dejal je tudi, da se bodo morali trgovci prejši ali slej »priprizniti« s tem, da imajo trgovski pomočniki prav tako kakor drugo delavstvo pravico zahtevati 8-urni delavnik. Obsojil je, da na posebej mnogi trgovci kršijo delovni čas in navedbo. — Končno je bilo sklenjeno, da delodajalci in delavski skupine določijo skupaj 4 člane kot posvetovalni organ banke uprave za redakcijo nove navedbe o odpiranju in zapiranju obratov. Prav tako so bile določene komisije za posamezne obrtne stroke, brivce, mesarje, slaščičarje in peke.

Najbolj živahna, pa tudi precej ostra razprava je bila o omejitvi nočnega dela v pekarnah. Zastopniki posameznih združenj pekovskih mojstrov so ostro kritizirali navedbo, ki omejuje nočno delo v pekarnah tako, da se pripravljala dela smejo začeti v pekarnah ob 24. glavna dela pa ob 3. Pekovski mojstri so se sklicevali, da pekarne ne morejo speči kruha ob pravem času, ker se delo začne prepozno ter da zato tudi kruh ni dobro pečen in ne ohlajen. Konzumenti pa zahtevajo zjutraj svež kruh. Razen tega so tudi naglašali, da so za stari delovni čas sami pekovski pomočniki, češ da so sami s podpisom zahtevali, naj stopi v veljavo zopet nočni delovni čas. Zdej baje pomočniki zelo trpe v pekarnah, ker morajo tem bolj hiteti, čim pozneje začno ponoči delati.

Tajnik Zveze živilskega delavstva Tome je ugovore mojstrov proti navedbi odločno pobijal ter se skliceval predvsem na to, da je vse pekovsko delavstvo složno za navedbo ter omejitve nočnega dela, kar je izrazilo s številnimi podpisi. Pekovsko delavstvo se zavzema ne le za omejitev, temveč za popolno odpravo nočnega dela, in sicer že čez desetletja. Pekovski mojstri se baje ne drže predpisov o omejitvi nočnega dela ter niso poskusili, ali je navedba v resnici tako škodljiva, kakor se sklicujejo, in če res ne morejo prilagoditi delovnega časa po nji. Neko večje podjetje v Ljubljani je pa prilagodilo obratovanje predpisom navedbe in ima baje od tega celo dobiček, ker prihrani mnogo pri razsvetljavi. Mojstri se baje upirajo omejitvi delovnega časa predvsem zaradi konkurence: gre za to, kdo prvi postavi na trg kruh. Navedba zelo ovira konkurenco, ker nekatera podjetja ne morejo dostavljati zjutraj kruha v rajone drugih pekovskih mojstrov.

Končno je podprl delavske zahteve še zastopnik DZ I. Tavčar, ki je ugotovil, da so delovne razmere v pekovski obrti najmanj urejene, kar kažejo zlasti številni primeri asocijalnega ravnanja z vajenci, pa tudi razširjenost nekaterih nevarnih bolezni med pekovski delavstvom. Ureditev razmer v pekovski obrti ni samo socialno vprašanje, temveč se tiče kulturne ter človečanskega ugleda stanu.

Načelnik dr. Rataj je ob zaključku izjavil, da bo banka uprava raziskala, kdo ima prav in ali res ni mogoče prilagoditi obratovanja predpisom navedbe. Omejitve nočnega dela je predpisana v smislu ministrijske uredbe in banka uprava sama ne more ničesar spreminiti. Vsa vprašanja bodo proučili v ožji komisiji, preden bo padla odločitev o določilih navedbe.

Atentat histerične služkinje

Angela, ki je nameravala ustreliti uradnika šušteršiča, obsojena na leto dni robije

Ljubljana, 16. septembra. 26 let stara služkinja Hribljan Angela, rojena v Ravnah pri Cerklju, se je na začetni klopi nerazumno presedala, vestala je in se zmedeno ozirala zdej na svojega bratca dr. Druškoviča, zdej na sodnika malega senata s predsednikom s.o.s. Javorškom. Državni tožilec je je obtožil zločinstva zoper življenje in telo, ker je 13. julija streljala v Kresiji na magistratnega uradnika šušteršiča Andreja.

Angela je visoko drobno dekle prikupnega obraza. Zagovarjala se je na kratko povedano histerično. Kadar se je izpraševale tiskalo njene bolne ideje, da jo je g. šušteršič ostreljal za 1000 din, se je razburila in med intenzivnim hitelo dopovedovati svojo v bolni fantaziji nastalo zgodbo o podpori, ki ji bila namenjena njej, pa je iz njen gospodar šušteršiča pravil v svoj lep. Na vsa druga vprašanja pa je odgovarjala mirno in trezno.

GOSPOD JE BIL VSEGA KRIV

Angela je bila nekaj časa služkinja pri šušteršičevih. Bila je pridna in varčna. Opazili so pač, da je bolj živčna narava, toda na duševno bolezen niso imeli povoda sklepati. Njena bolna narava se je pokazala šele pozneje, ko je Angela prosila za podporo tanske uprave. Imela je neke tožbe z okolišnim uradom v Zagrebu in pisala je na banko upravo za pomoč in podporo. Kdo ve, kako in zakaj jo je obsedla misel, da ji je bila podpora v znesku 1000 din nakazana in da jo je pomeveril njen gospodar, Resnica je bila ta, da je Angeli g. šušteršič res kolikor je mogel pomagal, da bi dobila svojo pravdo in podporo. Nekega večera dne je Angela doma g. šušteršiču zabrusila v obraz, da ni nihče drugi dvignil njene podpore kot on. šušteršičeva gospa se je razburila in moza vprašala, kako je s podporo. šušteršiču se je zdelo vse skupaj preneumno in je v šali tako nekako odgovoril, da je služkinja, ki je razgovor poslušala, dobila vtis, da je gospod priznal sleparijo na njeno škodo.

S tem dogodkom je postala Angela v hiši seveda nemogoča in dali so ji slovo. Angela je šla na policijo, kjer je g. šušteršiča pojasnil, zakaj ji je službo odpovedal. Oklevala ga je in imel je pravico takoj odpovedati takli služkinji. Vložil je tudi tožbo proti njej zaradi pletelje, sodnik je pa Angelo oprostil na podlagi njenih pihljatja, da ni pristiževila, ker kaže vse znake duševnega razkroja. S tem pa zadeva še ni bila v kraju. Angela je bila na gosposda še bolj jezna in v njej se je rodila misel za hudo maščevanje. Odslej je bila tudi prepričana, da je gospod kriv, da je je pahljatje epo-

znal za duševno bolno. Že nekaj tednov pred zločinom je g. šušteršiču zagrozila, da bo že videl, kaj bo naredila.

13. julija dopoldne je neki tovariš poklical v Kresiji g. šušteršiča iz pisarne. Povedal mu je, da ga neka ženska čaka na stopnišču. šušteršič stopi iz sobe in zagleda služkinjo Angelo. Preden ji je mogel kaj reči, poči strel. Angela zbeži po stopnicah, šušteršič pa za njo, a je ne dobi. Najbližjemu stražniku pove, kaj se je zgodilo. Tedaj je še mislil, da je služkinja ustrelila s strašljivo pištolo. Ko se je vrnil v pisarno, so uradniki, ki so slišali pok in zavohali smrad po smodniku ter prihiteli iz pisarni, našli ob zidu kroglo, ki je zgorela. Angela je prišla pred urad s samokresom pod papirjem in je počakala uradnika, naslonjena na držajo stopnico. Bila je čisto mirna in je brez besede sprožila.

DEJNO OBREMENJENA

Angela je histerično javkala, da je še vedno prepirana, da je g. šušteršič vzel njen denar. — Pokažite mi vse epise, je kričala, hočem govoriti z gospodom banom. Samo od njega hočem vedeti, ali je bil denar nakazan. Ne sprejemem prej nobene tožbe in nobene kazni. V norišnico me hoče spraviti, pa nisem tako neumna, ne bom šla ne!

Angelino bolno dušo je prikazala obširna izjava izvedenca dr. Žvoklja, ki jo je opazoval v oddelku za živčne bolezni v ljubljanski bolnišnici. Zdravnik je ugotovil, da je v dekletu bolna misel, da se je vse svet zročil proti njej. Na sumu je imela vse urade in vse uradnike, da so se dogovorili in jo oteleparili za podporo. Prepričana je, da ji je bila storjena velika krivica in začela je iskati pravico. Izvor njene bolne misli pa je najbližje dedna obremenjenost. Njen oče se je zdravil na dermatološkem oddelku, njena sestra je hudo živčno bolna, njen brat je božjastan. Po 17. letu je Angela začela hirati. V glavo si je vplela, da ima spolno bolezen. Begala je od zdravnikov do zdravnikov pri OUZD v Ljubljani in v Zagrebu. Vsi zdravniki so jo po njenem mnenju vodili za nos. Začela se je tožariti in je izgubila vse pravde. Zaveš, da se ji godi krivica, je bil glavni vzrok vseh njenih bolnih misli. Dr. Žvokelj je v svoji razporedni označil njeno bolezen za hipohondrijo in psihogenijo, to je duševna razkrojnost lažje stopnje, ki je v zvezi z Angelino podoben histerično konstitucijo. Navzlic temu izvedenci niso mogli spoznati Angelo za kazensko neodgovorno, priznali so le njeno zmanjšano razsodnost.

Tudi pismo, ki ga je Angela pisala na banko upravo, kaže njeno razkrojnost. V

tem pismu je natančno popisala, kako je zbolela, kako se je zdravila, kako je čitala knjige o spolnih boleznih in spoznala, da mora biti tudi ona bolna. V resnici zdravnik niso mogli ugotoviti nobenih znakov take bolezni pri njej. Kakor reče niti se pa vleče v tem pismu njena tožba, da je zdaj ob njej, ob službi in ob denar in da prosi pomoči.

Bratstvo dr. Druškovič je predlagal oprestitve obtožbe, ker je dokazov dovolj, da je duševna razkrojena. Ako pa bi sodišče smatralo obtožbeno vendarle za odgovorno, naj upošteva vse okoliščine okolnosti in ji prišodi najnižjo kazo. Državni tožilec dr. Fellahar je zahteval kazen po obtožnici. Sonat je razsodil, da je Angela kriva in jo obsodil na leto dni robije, po prestopi kazni pa na internacijo.

Predsednik: Ali sprejmete kazen? Obtožbenka: Prej ne morem sedeti, dokler ne izvem kje je denar. Prosim naj se najprvo izkaže, kje je denar, ker je jasno, da je na eni ukradel. Rada prestanem kazen, samo prej se mora izvedeti, kje je denar. Prosim, da me pustite na banko upravo. Tisti, ki je kriv, je prost, jaz pa moram trpeti.

Predsednik: Ker se vam vsteje preiskovalni zapor, morate torej še odsedeti...

Obtožbenka: — 10 mesecev. Kako bom pa zdaj prišla do tega?

Predsednik: Boste že še lahko pisali.

Obtožbenka: A ja, vsi drugi dobe prej v roke kot banka uprava. Zakaj pa tisti ogledeci ni bilo pri prošnji...

Jetniški paznik je prijel rogo Angelo pod roko in jo odpeljal v zapor.

NI PRODALA SVOJE HCERE

Včeraj se je pred malim senatom zagovarjala tudi snazlika Elizabeta, ki je bila v službi v neki znani ljubljanski kavarni. Obtožnica ji je očitala, da je prodala svojo hčer nekemu tovarniškemu mojstru, ki se mu je ravno zahotelo mladega dekleta. Mojster je krogel in proti jutru nagovoril še priletelo snazličko ter se z njo odpeljal v neko restavracijo, kjer je izvedel, da ima doma mlado 23 let staro hčerko. Pa sta se odpeljala naravnost pod okno in mati je poklicala svojo Mirciko, ki je bila zaradi prostitucije že kaznovana. Namesto stare, je sedla mlada v avto in se odpeljala z gospodom v neko gostilno na Ježici. Vse bi bilo v redu, ako bi gospod mojster proti jutru ne pogrešil svoja denarnice. Oglasil se je zaradi tega na policiji, kjer je povedal svojo nočno dogodivščino. Pa se je preuagil, kmalu nato so našli namreč v tisti gostilni njegovo denarnico pod posteljo z vsem denarjem vred. Stara je pa le prišla v akte in državni tožilec je vložil proti njej tožbo zaradi zvodništva lastne hčere. Obtožbenka je bila zaradi pomanjkanja dokazov oproščena, državni tožilec pa je zahteval revizijo procesa.

Hoja za Kristusom

Je sreskemu šolskemu referentu Franu Erjavcu tako pri srcu, da dela v »Slovenca« z dne 14. t. m. reklamajo za drugo izdajo te »lepe knjige« Tomaža Kempčana, ki jo je za Slovence priredil g. Kalan. Kempčanova knjiga je morda res lepa, a iz dopisa Franu Erjavcu smo razbrali, da on ne hodi za Kristusom, temveč za Luciferjem: vsaj grožnja s §§ 314—325, 273, 287, 162, 139 i. t. d. (in grožnja z zakonom o zaščiti države) govore o tem. Franu Erjavcu se kar čudimo, kako dobro pozna vse to in se druge paragrafe. Pa menda niso že njega pestili zaradi njih, da jih je toliko in tako temeljito proučeval? Kaj pa če slone vse te grožnje na tako slabi podlagi kakor obtožbe, ki so bile iznešene v narodni skupščini?

Pa naj bo že tako ali drugače: Franu Erjavcu povemo na uho samo to, da imamo tudi mi gradivo, in sicer tako, ki ga pokazalo, da tudi Fran Erjavce ni bel list hile izza mesece junija. Fran Erjavce pa se jako moti, ako misli, da bo učitelstvo pred njegovim bojnim benderom, s katerim grozi in napoveduje boj, popačalo kar na kolena in ga skeasno prošlo: »Gospod usmilil se nas in odpusti nam! Ne, tega Fran Erjavce ne bo doživel nikoli, pa četudi mu Tomaž Kempčan izprosi Metuzalemove starosti! Kar pa se tiče njegovih številnih prijateljev, mu povemo samo to, da je tudi »O« številk. Efte

Žrtev mazaštva?

Zagorje, 15. septembra. Komaj 29-letna žena Bebar-Zavbi, o kateri smo pred tednom poročali, da jo je zadela kap je bila žrtev mazaštva. Ko se je začutila mater, se je tega ustrašila in se zaupala prijateljiču šuštar Antoniji. Ta ji je svetovala ženo vpkopjenega rudarja Rogelja Rozalijo, 37 let staro, ki da je izveščena v splavljanju. Dogovor je bil kmalu sklenjen in usodnega dne popoldne so se vse tri sestale v stanovanju šuštarjeve, moža Bebarjeve, ki ni vedel, kaj se pripravljajo, pa so spravile po opravkih. Mazašica je s seboj prinesla moderen irigator, skuhale so vodo, stresle vanjo neke soli ter prilele milnice in pa skrivnostno kapljice. Takoj po vbrizganju je žena silovito zastokala in se začela zvijati v grozno bolečino, ki so postajale vedno neznojeje. V desetih minutah je v obraz potemnela, se onesvestila in kmalu izdihnila.

Ko se je mož vrnil, je našel ženo mrtvo. Šele drugo jutro so poslali po zdravnika, ki je mogel ugotoviti samo smrt. Ker po izjavi prizadetih ni bilo mogoče misliti, da je bil umrli nenaravne smrti, so ženo pokopali in stvar bi bila pozabljena, da ni začela delovati ljudska govornica. Vesti so prišle na uho orožništvu, ki je danes obe prizadeti pozvalo na zaslišanje. Komandir orožniške stanice, narednik g. Bahar ju je ločeno zaslišal in ker sta prizadeti zašli v protislovja, je kmalu dosegel priznanje. Rogeljova trdi, da je bila mešanica nedolžna, kapljice prav nič nevarne, da si je ranjaka tekočino sama vbrizgala. Vse to bo morala dognati točna preiskava in najbrž bo Bebarjeva jutri iskopana v svrhu potrebnih ugotovitev. Rogeljovo so spremili orožniki v Latio, dočim je šuštarjeva, ker je v zvezi samo posredno, ostala doma. Za danes bi radi opozorili samo na to, da se mnogo govori o odpravljanju temnih plovov. Žene naj pomislijo, da jih lahko stane to življenje, ali težko oškoduje za vse življenje in da je odprava telesnega plovu kaznjiva.

— Glasbeno društvo v Kotlevju vabi vse svoje člane na izredni občni zbor, ki se bo vršil dne 21. t. m. ob pol 20. v ljudski šoli v Kotlevju; v primeru nesklepnosti bo ob vsaki udeležbi pol ure pozneje. Dnevni red: Volitev odbora. Odbor.

Spomin na zmago na solunski fronti

Ljubljanski pododbor UROJA je smeči lepo proslavil slavo udruljenja

Ljubljana, 16. septembra. Udruljenje rezervnih oficirjev in ratnikov praznuje vsako leto svojo slavo 15. septembra, ob obletnici odlične zmage zavezniškega orožja na solunski fronti. Tudi letos je ljubljanski pododbor UROJA lepo proslavil spomin na zgodovinske dogodke na članem sestanku, ki je bil smeči v društvenih prostorih v Kazini. V lepem številu zbrane rezervne častnike je pozdravil predsednik pododbora in. Ladislav Bevc.

Dragi tovariši, je dejal predsednik. V naših pravih je dolečba, da praznuje Udruljenje svojo slavo vsako leto na dan 15. septembra ob obletnici prebitja solunske fronte. Prebitje solunske fronte je bil za osvoboditev odločen, dolgo pričakovan dogodek po slo in stoletnem suženstvu našega naroda. Ustvaritev solunske fronte je zahtevala mnogo tehničnih prizadevanj na vojaškem in diplomatskem polju. Po umiku čez albanske gore je ostalo 150.000 naših vojakov, ki so bili prepeljani na Krf in sosedne otoke. Ta vojska je bila brez bojne opreme ter je po strahotah, ki jih je doživela na umiku čez Albanijo, potrebovala tudi zdravstveno in moralno obnovo.

V tako težkem času je imel naš narod genija, ki je spoznal odločen pomen solunske fronte kot izhodišče za napore, ki naj bi dovedli do osvoboditve vsega zasedenega ozemlja in do uresničenja narodnega cilja: do zedinjenja. Ta genij je bil takratni regent in prestolonaslednik Aleksander, ki je po več kot dveletnem prizadevanju prepričal zaveznike, da je treba solunsko fronto ne le vzdržati, temveč tako ojačiti, da bo na nji mogoče doseči odločilne uspehe za vso zavezniško stvar.

V marcu 1916 so zavezniki sicer odločili, da se obnovljena naša vojska prepelje v Solun. Hkratu pa so odločili, da se solunska fronta še ne ojači. V novembru 1916

so zavezniki sicer na našo zahtevo dovolili ojačanja, ki pa v novih prilikah niso zalegle. Med letom 1917 ponavljane zahteve po zadostni pomoči niso našle odziva. Šele leta 1918 se je posrečilo privedi genialno zamisel do uresničenja, ko se je vztrajnost vrhovnega komandanta, regenta in prestolonaslednika Aleksandra ter vrhovni komandi in vladi le posrečilo dobiti na solunski fronti toliko ojačanja, da je bila 15. septembra 1918 solunska fronta prebita.

Zmaga na solunski fronti je bila pričetek poraza naših sovražnikov. To je dokumentirano tudi v Hindenburgovem brzojavu z dne 3. oktobra 1918 na nemškega državnega kancelarja. V tem brzojavu se utemeljuje predlog za prekinitev borbe predvsem s polomom vojske centralnih sil na solunski fronti.

Za tolikšen uspeh gre največja zasluga takratnemu prestolonasledniku Aleksandru, ki je kot vrhovni komandant s svojim vplivom dosegel pri zaveznikih, da so predvsem postavili in končno tudi ojačili solunsko fronto. Prestolonaslednik je s svojo stalno prisotnostjo med borci v jarkih obdržal vojsko na tisti moralni višini, ki je bila potrebna za odločilni trenutek, ki nas je po stoletjih postavil pred najvišji cilj, sen najboljših naših velikih prednikov: osvoboditve in zedinjenja.

Oddolžimo se ob tej priliki spominu blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja kot ustvaritelja solunske fronte in zmagovalca, oddolžimo se tudi spominu vseh junakov, ki so padli v gigantskih bojih z mnogimi premočnim sovražnikom, žrtvujo svoje življenje za najvišje narodne ideale ter jim zaključimo »Slava«

Zbrani rezervni oficirji so se pridružili predsednikovemu klicu, polem so pa počastili še spomin blagopokojnega osvoboditelja češkoslovskega naroda Masaryka.

Tujski promet v Mariboru

Maribor, 16. septembra. Letošnja tujskoprometna bilanca je za našo mesto zelo razveseljiva. Od 1. januarja do 31. avgusta je obiskalo Maribor 14.060 gostov, od teh 6.019 iz inozemstva. Razen tega je bilo v poslovnih zadevah v Mariboru še nadaljnjih 4.068 tujcev, skupaj torej 18.118. Za gospodarski efekt so najvažnejše nočnine. Število nočnih in navedenem času je precej visoko in znaša 56.508, od česar odpade na turiste 48.218, na tujce pa 8.291 nočnin. Ako primerjamo lansko število nočnin z letošnjim, vidimo, da znaša porast preko 100%, kajti lani je bilo le 22.597 nočnin. Ta primerjava nam ponovno dokazuje, da se Maribor od leta do leta bolj uveljavlja kot priljubljeno letoviško mesto in kot izhodišče zimskega sporta. Ako upoštevamo, da porabi vsak tujec na dan povprečno 100 din, predstavljajo ta postavka za naše gospodarstvo dohodek od 5.650.000 din. Pri tem pa niso upoštevani izletniki, ki prihajajo k nam iz zdravilišča Rogoške Slatine, Dobrne, Slatine Radenci in iz naših letovišč s Pohorja in Dravske doline. Tudi ti izletniki, ki prihajajo v Maribor na kratke izlete, krijejo pri nas marsikatero potrebo in pomenijo ti zneski prav lepe dohodek.

Foudariti je treba, da ima za tako lep napredek v tujem prometu velike zasluge mariborska Tujkoprometna zveza s svojim sistematično urejenim propagandnim delom v vseh važnejših centrih mariborskega okrožja. Ni dvoma, da bo tujkoprometni pomen Maribora zopet izredno narasel, kakor hitro bo izpeljana moderna transverzalka St. Ilj—Maribor—Sušak, ozioroma St. Ilj—Maribor—Plavina, za kar se vse naše tujkoprometne ustanove kar najbolj borijo.

Naše gledališče

OPERA

Začetek ob 20. uri. Sobota, 18. septembra: Amacevke. Izven. Nedelja, 19. septembra: Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Izven. Cene od 24 Din navzdol.

Ponedeljek, 20. septembra: Umetniški večer disease g. Dele Lipinske. Izven. Cene od 40 Din navzdol.

Umetniški večer disease g. Dele Lipinske bo v ponedeljek dne 20. t. m. Umetnica, ki je našemu občinstvu že znana od svojega nastopa pred nekaj leti, ima to pot popolnoma nov učinkovit spored. Izvajala bo različne narodne pesmi, chansone in prizore. Inozemske kritike jo smatrajo za najboljšo diseuso ter hvalijo njeno muzikalnost, čar njene umetniške osebnosti, nenavadno ritmično občutje in neprekosljivo prednahanje chansonov. Njen nastop je veliko umetniško doživljete.

Tatvine se množe

Ljubljana, 16. septembra. Iz delavnice čevljarja Franca Požarja v Dravljah so odnesli tatovi v torek ponoči za okrog 2000 dinarjev usnja. V podstrežje hiše št. 3 na Aleksandrovi cesti se je te dni splazil neki brezposelnec, ki je odnesel Troj Pretnarjevi tri vaze, en kip ter tri kose svile, v skupni vrednosti 1400 din. — Iz delavnice krmarja Josipa Smoleta v šelenburgovi ulici 7 je nekdo ukradel dve koži perajskih ovc, vredni nad 1000 din. — Cirila Malavaušič je bila ukradena iz avtomobila znamke Fiat, ki je stal pred veleposlaništvom 500 din vredna avtomobilska ura. — V stanovanju Alojzije Romarjeve na Zabjaku 6 je bilo oni dan vlomljeno. Vlomilec so odnesli dvokrovno moško zlato uro, zlato veržico s štiriočlgatim obeskom, zlato zlato uro in 200 din v drobcih. Romarjeva je oškodovana za blizu 3000 din. — Mirku Potokarju je nekdo odnesel s klopi v Zvezdi 900 din vreden fotoaparar znamke »Voigtlander«. — V zadnjem času je bilo prejavljenih policiji tudi veliko tatvin klov, vendar je ostalo zasledovanje tatov brez uspeha.

Včeraj ponoči je nekdo ukradel Rudolfu Terčelju na Aleševčevi cesti dva 50 din vredna zorca, franciški Zirec v Zg. Šiški so bili ukradeni trije zanjki, Gabrielu Dežutelu v Kozmah dva glasniški zanjki,

branjevki Franciški Anžurjevi iz Stične pa je nekdo ukradel na Vodnikovem trgu kar sedem kokoši, vrednih okrog 180 din. Neki prijatelj kokoške pečenke se je splazil v torek zvečer na hlev posestnika Alojza Berliča v Zupazah in mu ukradel 20 belih kokoši, vrednih okrog 400 din. Brivskemu mostru E. Franchettiju je drven šepar izmaknil denarnico, v kateri je imel 600 din, Božidarju Lotriču pa je nekdo ukradel nujno cigaretno dozo, v kateri je imel poleg cigaret tudi 300 din.

Beleznica

KOLENDAR

Danes: Cetrtek, 16. septembra katoličani: Ljudmila

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Ločena žena
Kino Ideal: Koncert na dvoru.
Kino Sloga: Tovaršič
Kino Union: Otročci s ceste
Kino Šiška: Za vedno tvoja
Zborovanje ženske zveze ob 20. v Delavski zbornici

Razstava Kluba neodvisnih v Jakopičevem paviljonu

DEŽURNE LEKARNE
Danes: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 43. Trnkoczy ded., Mestni trg 4, Ustar, šelenburgova ulica 7.

Izpod sita

Gospod urednik! O novi organizaciji ste poročali včeraj. Organizirali so se slepi intelektualci in »privredniki«. Vi pravite privrednikom pridobitniki, drugi jim pravijo gospodarstveniki ali gospodarski krogi. Kdo ima prav, ne vem, ker nisem ne pridobitnik, ne gospodarski krog. Zdi se mi pa prav, da se tudi slepi organizirajo, saj je v slogi moč in s samopomočjo se lahko pri nas človek še najbolj tolaži. Je pa čudno, da so v skupni organizaciji slepi intelektualci in slepi pridobitniki ali gospodarski krogi. Se vam ne zdi, da je to zelo čudno?

Sleptota je različna. Poznamo tudi kurjo sleptoto in na vsakem koraku srečavamo ljudi, ki gledajo, pa ne vidijo. To je posebna kategorija slepcev in v to spadajo intelektualci, vsaj po pretežni večini. Ne morejo bi pa pristiževati v to kategorijo pridobitnike. V kolikor so ti sploh slepi, jim je vzel vlad narav sama, da ne gledajo in ne vidijo, a sleptota jim prav nič ne škoduje pri njihovem pridobitnem ugledu. Intelektualci imajo pa zdrave oči, mnogi nosijo celo očala, da bi človek mislil, da niso kratkovidni, pa so celo slepi. Če bi namreč videli, bi v tako organizacijo ne šli.

Nova organizacija ima človekoljuben namen. Skrbeti hoče za vse slepce v naši državi. Bojim se, da tej nalogi ne bo kos. Slepec je namreč pri nas toliko, da bi niti vse organizacije, kar jih imamo, ne morele nositi skrbi za nje. In pa še nekaj je, kar se mi zdi takisto važno. Organizaciji slepih intelektualcev in pridobitnikov ne treba točno začrtati meje delovanja, da jih ne bo prekorajčala. Kaj pa če bi jela slepec odpirati oči? Nevarnosti sicer ni, saj je ta skrb za slepce pri nas iz previdnosti prepovedana, vendar bi se pa lahko zgodilo, da bi v novi organizaciji ta ali oni član poskušal odpreti kateremu slepcu oči. To morajo pravočasno preprečiti tisti, ki nafi-kajo pri nas na zdrave oči očala.

Eden, ki vidi.

DNEVNE VESTI

— Gluhonemi grede v šolani. V soboto 18. t. m. ob 20. nastopijo v Sokolskem domu v Šostanju člani Društva gluhonemih v Ljubljani z zelo zanimivim predstavitvijo. Društvo gluhonemih v Ljubljani bo po uspešni nastopih v Ljubljani, Mariboru, Celju, Kranju in Novem mestu zopet prišlo k kulturno-propagandnim nastopom po manjših krajih naše banovine, da tako prepreči slehernega Slovence, o koristnosti šolskega izobraževanja gluhonemih, o svojem življenju, o svojih zmogljivostih in govoru in delu in o potrebi razširitve gluhonemice v Ljubljani ali pa v znanju nove v Mariboru. Premajhen je ljubljanski zavod, da bi sprejel pod svojo streho vse gluhoneme otroke, ter jih izobrazil v tako sposobne člane slovenske družbe, kakor nam jih kažejo igralci Društva gluhonemih. Program predstavitve obsega predavanje g. C. Starija iz življenja gluhonemih, iz katerega spoznamo položaj in težnje gluhonemih ter dveh dramatičnih prizorov. V »Občuti«, ki zagrabl s svojim tragičnim koncem in »Zamorencem« — selogri v enem dejanju — kažejo bivši gojenici ljubljanske gluhonemice marsikaj zanimivega. Prireditelj, katero vodi g. Vinčo Rupnik, strokovni učitelj na ljubljanski gluhonemici, je svojevrstna in zanimiva zato pokažimo svoje razumevanje in jim napolnimo dvorano.

— Otvoritev brzojava in telefona »Adlešiče«. Dne 1. avgusta je bil pri pošti Adlešič otvorjen brzojav in telefon z omejeno dnevno službo.

KINO SLOGA
Film iz življenja ruskih beguncev v Parizu
TOVARISO

MATICA
Nenadkriljiva blesteca vloga pred kratkim umrle JEAN HARLOW v filmski slager-komediji
LOCENA ŽENA
Sodelujejo: Myrna Loy, William Powell, Spencer Tracy

UNION
Mladinski film
OTROCI S CESTE
v glavni vlogi Freddie Bartholomew dobro poznan iz filmov »David Copperfield« in »Ana Karenina«.

Predstave danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri.

— Nova zračna proga Zagreb—Beograd. Da se omogoči Zagrebčanom v enem dnevu posetiti Beograd je uvedel Aeroput posebno zračno progo, na kateri imajo potniki 20% popusta v obeh smereh. Letala odhajajo iz Beograda vsak dan ob 7 s prihodom v Beograd ob 9.15, iz Beograda se pa vračajo ob 15.30 in so v Zagreb ob 17.45. Letala bodo do 21. t. m.

— Redno vpisovanje v drž. kon. trgovsko učilišče. Christofor učni zavod v Ljubljani, Domobranska c. 15 se vrši do 16. t. m. do polne in popoldne. Enoletni trgovski tečaj zavoda je potrjen od ministrstva trgovine in industrije. Usposablja svoje absolvente za vsakovrstno pisarniško službo. Prav tako služi od ministrstva odobrena spravevala kot dokaz dovršene vajeniške dobe in eno leto in pol pomožniške prakse. Na zavodu, ki je organiziran kot enoletna trgovska šola, poučujejo profesorji trgovskih in ostalih srednjih šk. Vsa pojma dajajo ravnateljske učne in pisarne.

— Visoko priznanje knjižni: »Dobrovoljci kladivarji jugoslovci«. Po dvorani dami gospe Franji Pavčarjevi je bila izročena Nj. Vel. kraljici Mariji knjiga »Dobrovoljci kladivarji, jugoslovci«. Z zahvalo za knjigo z najvišjega mesta je bila sreska organizacija vojnih dobrovoljcev v Ljubljani obveščena, da je Nj. Vel. kraljica Marija blagovolila odrediti, da se 10 knjig razdeli med višje razrede ljubljanskih srednjih šk. Razdelitev bo izvršil prosvetni oddelk banske uprave. Poleg številnih najlepših ocen in pohval doma in na tujem so dobili vojni dobrovoljci za svoje krasno, znamenito in res monumentalno delo lepo priznanje z najvišjega mesta.

— Omejitve v potniškem prometu dne 19. in 26. septembra. V nedeljo dne 19. in 26. septembra izostane na progi Ljubljana gl. kol. - Jesenice izletniška vlaka, ki odhajata iz Ljubljane gl. kol. ob 6. in ob 6.47 in prihajata na Jesenice ob 7.35 in ob 8.53 in bo vozil samo izletniški vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 5.10 in prihaja na Jesenice ob 7.20 ter ima zvezo pti Bistrici Boh. jez. in Ratečam - Planici. Na progi Ljubljana gl. kol. - Novo mesto izostane potniški vlak, ki odhaja iz Ljubljane gl. kol. ob 7.30 in prihaja v Novo mesto ob 10.05. V obratni smeri izostane potniški vlak, ki odhaja iz Novega mesta ob 18.15 in prihaja v Ljubljano gl. kol. ob 20.37 min. Nadalje izostane na progi Novo mesto - Straža Toplice potniški vlak, ki odhaja iz Novega mesta ob 10.15 in prihaja v Stražo Toplice ob 10.33 ter v obratni smeri vlak, ki odhaja iz Straže Toplice ob 8.23 in prihaja v Novo mesto ob 8.41.

— Putnik priredi sledeče izlete z vlakom: od 25. do 26. septembra v Trst za ceno od din 115.—, od 9. do 14. oktobra v Rim za ceno od din 950.—, v Napoli za ceno 1000 din, od 14. do 18. oktobra v Milano za ceno 850 din. V ceni pri izletih za Rim, Napoli in Milano je vključeno prenočišče, prehrana, vožnja, potni list in prevoz v hotele. Vse ostale informacije v biltenih Putnika in v izletni pisarni Okorn v hotelu Slon.

— Obstrelen iz puške. V torek so prejel v splošno bolnico med drugimi poškodovanci posestnikovega sina Matjaža Kambiča iz Cerovec v Beli Krahinji, ki ima težke poškodbe na glavi. Kambič je stal oni dan doma na dvorišču, nenadoma pa je počila puška in se je sgrudil zadet v senice. Krogla mu sicer ni prebila črepije, vendar je bila rana težka. Kakor so pozneje ugotovili, ga je nekdo ustrelil, skrit v vinogradih nad hišo Kambiča so najprej spravili v bolnico v Novem mestu, pa so ga nato naslednji dan poslali spet domov. Zdej je nastala infekcija in se je njegovo stanje poslabšalo.

— Dr. Maček v Rogaski Slatini. Dr. Vlado Maček je odpotoval včeraj popoldne v Rogaske Slatine, kjer namerava ostati tri tedne na odhodu.

— Kmečki dolgi in obveznice Privilegirane agrarne banke. Finančno ministrstvo je dalo doslej tiskati približno za 300.000.000 din nominalne 3% državne obveznice. Te obveznice dode denarni zavodi za kmečke dolgi, ki so jih odstopili Privilegirani agrarni banki. Denarni zavodi dode obveznice najkasneje do 1. oktobra. Skupna vrednost obveznic bo znašala vskrog 900 milijonov in vse obveznice bodo izročene denarnim zavodom najkasneje do 1. decembra. S temi obveznicami bodo plačani v polni nominalni vrednosti do konca 1932 za ostali davki, do konca 1935, pa zaostale dopolnilne pristojbine. Ker bodo notralne obveznice največ 40 do 45% za 1000 din nominalne, pomeni to veliko olajšavo za davkoplačevalce.

— V 54 minutah iz Beograda v Novi Sad. V zvezi z razstavo motornih vlakov, ki je bila te dni prirejena na dveh tirih beograjskega kolodvora je priredil šef budimpeštanskega podjetja Gans včeraj dopolnje poskusno vožnjo na progi Beograd—Novi Sad. Motorni vlak je razl iz Beograda do Novega Sada 54 minut. Vozil je povprečno 90 km na uro. Vagon je zelo lepo opremljen, v njem je 74 sedežev. Za progo Beograd—Sarajevo—Dubrovnik bi bil motorni vlak 16 ur, če bi se ustavljal na vseh postajah po voznem redu.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo vreme. Včeraj je nekoliko deževalo v Ljubljani in Zagrebu. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 24, v Beogradu 23, v Mariboru in Splitu 22, v Zagrebu 16, v Ljubljani 15.6. Davi je kazal barometer v Ljubljani 761.2, temperatura je znašala 8.8.

— V trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, potrjen od Ministrstva trgovine in industrije se sprejme še nekaj dijakov in dijakov, ker je letos otvorjena še ena nova učilnica. — Vpisovanje vsak dan do polne in popoldne do 17. t. m. v pisarni ravnateljstva na Domobranski cesti 15.

— Samomori mladega hotelirja. V Rudem blizu Sarajeva se je ustrelil 23letni hotelir Tihomir Bajčetić. V poslovilnem pismu prosi svojega očeta, naj mu oprosti ta korak. Občnem pa pravi, naj mu igrajo na pogrebu rusko romanco »Z bogom tovariš«.

— Z letalom so prepeljali opico iz Pariza. Veliko francosko letalo je izkrcalo oni dan na zemskem letališču poleg potnikov tudi šimpanza. Opico so kupili v pariškem živalskem vrtu za beograjski živalski vrt in do Zemuna je potovala z letalom.

— Dva poškodovanca. V bolnico so davi prepeljali četrtnega sinčka posestnika Avgusta Kocjančiča z Brezji, ki ga je udaril konj v glavo ter ga težje poškodoval. Posestnikovega sina Jožeta Zgonca iz Fare pri Blokah pa je na cesti blizu Grahovega podri neznan avtomobilist, da je dobil hude poškodbe po glavi in po vsem životu.

— Žena in mož v borbi z valovi. Včeraj zjutraj se je prevrnil na Savi pri Zagrebu čoln, v katerem sta se hotela prepeljati čez reko Miško Beljak in njegova žena Janja. Sava je močno narasla in čoln je udaril ob lesene stebre. Prevrnili se je in žena se ga je oprlela. Tako se je rešila. Mož pa je hotel odplavati do brega, pa ga je močan tok odnesel in kmalu je izginil v valovih.

Iz Ljubljane

— Spored Masarykove žalne svečanosti 17. t. m. ob pol 21. uri na Taboru je naslednji: 1.) B. Smetana: Tabor, sinfončna slika iz cikla »Moja domovina«. Izvaja orkester, dirigent g. A. Neffat; 2.) spominski govor; 3.) Českoslovaška himna, izvaja orkester; 4.) W. A. Mozart: Rekviem »Dies irae«; izvaja pevski zbor Glasbene Matice in orkester. Dirigent ravnatelj Polič. Spominska svečanost je dobila vsenarodni značaj s tem, da se je udeležilo tudi ostala narodna in kulturna društva, predvsem pevski zbor Glasbene Matice in celotni orkester ljubljanske filharmonije, ki izvajata točke sporeda pad osebnim vodstvom ravnatelja g. Poliča in kapelnika g. A. Neffata. Sokolska društva pozivamo, da se spominske svečanosti udeležijo s prapori, članstvo in naraščaj v slavnostnih krojih z žalnimi trakovi. Vabimo tudi ostala narodna kulturna in narodnoobrambna društva, da se svečanosti udeležijo s svojimi prapori in v svojih uniformah. Praporščaki se zbirajo na Taboru do 20. ure. — Sokolska župa Ljubljana.

— Prostoletna gasilska četa Ljubljana mesto rešuje še skoraj 70 let imetje svojih somestnikov, kadar uničuje ogenj njihove domove. Da bi bila četa v vsakem pogledu kos svoji odgovorni nalogi, si izpopolnjuje gasilski pripor in si postopoma nabavja moderne tehnične pripomočke za sodobno gašenje požarov, po vzoru velikih mest. V ta namen je porabila četa vsa svoja razpoložljiva denarna sredstva. Ker letna podpora, ki jo prejema četa iz gasilskega sklada ne zadostuje niti za vzdrževanje orodja in opreme, si četa ne more kompromitirati potrebne količine cevi, niti si ne more nabaviti zimskih oblačil in obutve za delo pri požarih. Ker je imelo ljubljansko meščanstvo vedno polno razumevanja za prosvit in napredek svoje najstarejše gasilske ednice, ter je s svojo naklonjenostjo četi mnogo pripomogla k uspešnemu delu, se tudi sedaj z zaupanjem obrača na vse hišne poselnike, trgovce, podjetnike, in vse ostalo meščanstvo za iskreno prošnjo, da pristopijo med podporno članstvo čete in s tem podprejo četo v moralnem in gmočnem oziru. Celotna podpornina znaša za leto 1938 le 25 din. Uprava čete ponovno vlnjudo vabi k pristopu in obvešča, da sprejema prijave ali telefonizno na štev. 32-36, ali pismeno na naslov: Prostoletna gasilska četa Ljubljana-mesto, Mestni dom.

— Učitelj na Mirju poka. Pred dobrim tednom je bil na Mirju tik za Tehniško srednjo šolo postavljen okrog 10 m visok stožec iz prsti, glin in ruš, njegovo konico so pa pokrili s pločvino. Zadnji nalivi so pa stožec tako omečali, da je v sredini počil. Če stožec ni vzdržal že prvih nalivov, se seveda veliko vprašanje, ali bo vzdržal čez zimo. — Regulacijska dšla na Mirju za rimskim zidom se polagoma bližajo koncu. Zdej za zidom urejajo le še pot. Čim bo vse urejeno, bo Ljubljana dobila prav lep in ličen park.

— Učitelj na Mirju poka. Pred dobrim tednom je bil na Mirju tik za Tehniško srednjo šolo postavljen okrog 10 m visok stožec iz prsti, glin in ruš, njegovo konico so pa pokrili s pločvino. Zadnji nalivi so pa stožec tako omečali, da je v sredini počil. Če stožec ni vzdržal že prvih nalivov, se seveda veliko vprašanje, ali bo vzdržal čez zimo. — Regulacijska dšla na Mirju za rimskim zidom se polagoma bližajo koncu. Zdej za zidom urejajo le še pot. Čim bo vse urejeno, bo Ljubljana dobila prav lep in ličen park.

— Učitelj na Mirju poka. Pred dobrim tednom je bil na Mirju tik za Tehniško srednjo šolo postavljen okrog 10 m visok stožec iz prsti, glin in ruš, njegovo konico so pa pokrili s pločvino. Zadnji nalivi so pa stožec tako omečali, da je v sredini počil. Če stožec ni vzdržal že prvih nalivov, se seveda veliko vprašanje, ali bo vzdržal čez zimo. — Regulacijska dšla na Mirju za rimskim zidom se polagoma bližajo koncu. Zdej za zidom urejajo le še pot. Čim bo vse urejeno, bo Ljubljana dobila prav lep in ličen park.

— Učitelj na Mirju poka. Pred dobrim tednom je bil na Mirju tik za Tehniško srednjo šolo postavljen okrog 10 m visok stožec iz prsti, glin in ruš, njegovo konico so pa pokrili s pločvino. Zadnji nalivi so pa stožec tako omečali, da je v sredini počil. Če stožec ni vzdržal že prvih nalivov, se seveda veliko vprašanje, ali bo vzdržal čez zimo. — Regulacijska dšla na Mirju za rimskim zidom se polagoma bližajo koncu. Zdej za zidom urejajo le še pot. Čim bo vse urejeno, bo Ljubljana dobila prav lep in ličen park.

— Učitelj na Mirju poka. Pred dobrim tednom je bil na Mirju tik za Tehniško srednjo šolo postavljen okrog 10 m visok stožec iz prsti, glin in ruš, njegovo konico so pa pokrili s pločvino. Zadnji nalivi so pa stožec tako omečali, da je v sredini počil. Če stožec ni vzdržal že prvih nalivov, se seveda veliko vprašanje, ali bo vzdržal čez zimo. — Regulacijska dšla na Mirju za rimskim zidom se polagoma bližajo koncu. Zdej za zidom urejajo le še pot. Čim bo vse urejeno, bo Ljubljana dobila prav lep in ličen park.

— Učitelj na Mirju poka. Pred dobrim tednom je bil na Mirju tik za Tehniško srednjo šolo postavljen okrog 10 m visok stožec iz prsti, glin in ruš, njegovo konico so pa pokrili s pločvino. Zadnji nalivi so pa stožec tako omečali, da je v sredini počil. Če stožec ni vzdržal že prvih nalivov, se seveda veliko vprašanje, ali bo vzdržal čez zimo. — Regulacijska dšla na Mirju za rimskim zidom se polagoma bližajo koncu. Zdej za zidom urejajo le še pot. Čim bo vse urejeno, bo Ljubljana dobila prav lep in ličen park.

— Učitelj na Mirju poka. Pred dobrim tednom je bil na Mirju tik za Tehniško srednjo šolo postavljen okrog 10 m visok stožec iz prsti, glin in ruš, njegovo konico so pa pokrili s pločvino. Zadnji nalivi so pa stožec tako omečali, da je v sredini počil. Če stožec ni vzdržal že prvih nalivov, se seveda veliko vprašanje, ali bo vzdržal čez zimo. — Regulacijska dšla na Mirju za rimskim zidom se polagoma bližajo koncu. Zdej za zidom urejajo le še pot. Čim bo vse urejeno, bo Ljubljana dobila prav lep in ličen park.

— Učitelj na Mirju poka. Pred dobrim tednom je bil na Mirju tik za Tehniško srednjo šolo postavljen okrog 10 m visok stožec iz prsti, glin in ruš, njegovo konico so pa pokrili s pločvino. Zadnji nalivi so pa stožec tako omečali, da je v sredini počil. Če stožec ni vzdržal že prvih nalivov, se seveda veliko vprašanje, ali bo vzdržal čez zimo. — Regulacijska dšla na Mirju za rimskim zidom se polagoma bližajo koncu. Zdej za zidom urejajo le še pot. Čim bo vse urejeno, bo Ljubljana dobila prav lep in ličen park.

— Učitelj na Mirju poka. Pred dobrim tednom je bil na Mirju tik za Tehniško srednjo šolo postavljen okrog 10 m visok stožec iz prsti, glin in ruš, njegovo konico so pa pokrili s pločvino. Zadnji nalivi so pa stožec tako omečali, da je v sredini počil. Če stožec ni vzdržal že prvih nalivov, se seveda veliko vprašanje, ali bo vzdržal čez zimo. — Regulacijska dšla na Mirju za rimskim zidom se polagoma bližajo koncu. Zdej za zidom urejajo le še pot. Čim bo vse urejeno, bo Ljubljana dobila prav lep in ličen park.

— Učitelj na Mirju poka. Pred dobrim tednom je bil na Mirju tik za Tehniško srednjo šolo postavljen okrog 10 m visok stožec iz prsti, glin in ruš, njegovo konico so pa pokrili s pločvino. Zadnji nalivi so pa stožec tako omečali, da je v sredini počil. Če stožec ni vzdržal že prvih nalivov, se seveda veliko vprašanje, ali bo vzdržal čez zimo. — Regulacijska dšla na Mirju za rimskim zidom se polagoma bližajo koncu. Zdej za zidom urejajo le še pot. Čim bo vse urejeno, bo Ljubljana dobila prav lep in ličen park.

— Učitelj na Mirju poka. Pred dobrim tednom je bil na Mirju tik za Tehniško srednjo šolo postavljen okrog 10 m visok stožec iz prsti, glin in ruš, njegovo konico so pa pokrili s pločvino. Zadnji nalivi so pa stožec tako omečali, da je v sredini počil. Če stožec ni vzdržal že prvih nalivov, se seveda veliko vprašanje, ali bo vzdržal čez zimo. — Regulacijska dšla na Mirju za rimskim zidom se polagoma bližajo koncu. Zdej za zidom urejajo le še pot. Čim bo vse urejeno, bo Ljubljana dobila prav lep in ličen park.

— Učitelj na Mirju poka. Pred dobrim tednom je bil na Mirju tik za Tehniško srednjo šolo postavljen okrog 10 m visok stožec iz prsti, glin in ruš, njegovo konico so pa pokrili s pločvino. Zadnji nalivi so pa stožec tako omečali, da je v sredini počil. Če stožec ni vzdržal že prvih nalivov, se seveda veliko vprašanje, ali bo vzdržal čez zimo. — Regulacijska dšla na Mirju za rimskim zidom se polagoma bližajo koncu. Zdej za zidom urejajo le še pot. Čim bo vse urejeno, bo Ljubljana dobila prav lep in ličen park.

— Učitelj na Mirju poka. Pred dobrim tednom je bil na Mirju tik za Tehniško srednjo šolo postavljen okrog 10 m visok stožec iz prsti, glin in ruš, njegovo konico so pa pokrili s pločvino. Zadnji nalivi so pa stožec tako omečali, da je v sredini počil. Če stožec ni vzdržal že prvih nalivov, se seveda veliko vprašanje, ali bo vzdržal čez zimo. — Regulacijska dšla na Mirju za rimskim zidom se polagoma bližajo koncu. Zdej za zidom urejajo le še pot. Čim bo vse urejeno, bo Ljubljana dobila prav lep in ličen park.

— Učitelj na Mirju poka. Pred dobrim tednom je bil na Mirju tik za Tehniško srednjo šolo postavljen okrog 10 m visok stožec iz prsti, glin in ruš, njegovo konico so pa pokrili s pločvino. Zadnji nalivi so pa stožec tako omečali, da je v sredini počil. Če stožec ni vzdržal že prvih nalivov, se seveda veliko vprašanje, ali bo vzdržal čez zimo. — Regulacijska dšla na Mirju za rimskim zidom se polagoma bližajo koncu. Zdej za zidom urejajo le še pot. Čim bo vse urejeno, bo Ljubljana dobila prav lep in ličen park.

— Učitelj na Mirju poka. Pred dobrim tednom je bil na Mirju tik za Tehniško srednjo šolo postavljen okrog 10 m visok stožec iz prsti, glin in ruš, njegovo konico so pa pokrili s pločvino. Zadnji nalivi so pa stožec tako omečali, da je v sredini počil. Če stožec ni vzdržal že prvih nalivov, se seveda veliko vprašanje, ali bo vzdržal čez zimo. — Regulacijska dšla na Mirju za rimskim zidom se polagoma bližajo koncu. Zdej za zidom urejajo le še pot. Čim bo vse urejeno, bo Ljubljana dobila prav lep in ličen park.

— Učitelj na Mirju poka. Pred dobrim tednom je bil na Mirju tik za Tehniško srednjo šolo postavljen okrog 10 m visok stožec iz prsti, glin in ruš, njegovo konico so pa pokrili s pločvino. Zadnji nalivi so pa stožec tako omečali, da je v sredini počil. Če stožec ni vzdržal že prvih nalivov, se seveda veliko vprašanje, ali bo vzdržal čez zimo. — Regulacijska dšla na Mirju za rimskim zidom se polagoma bližajo koncu. Zdej za zidom urejajo le še pot. Čim bo vse urejeno, bo Ljubljana dobila prav lep in ličen park.

— Učitelj na Mirju poka. Pred dobrim tednom je bil na Mirju tik za Tehniško srednjo šolo postavljen okrog 10 m visok stožec iz prsti, glin in ruš, njegovo konico so pa pokrili s pločvino. Zadnji nalivi so pa stožec tako omečali, da je v sredini počil. Če stožec ni vzdržal že prvih nalivov, se seveda veliko vprašanje, ali bo vzdržal čez zimo. — Regulacijska dšla na Mirju za rimskim zidom se polagoma bližajo koncu. Zdej za zidom urejajo le še pot. Čim bo vse urejeno, bo Ljubljana dobila prav lep in ličen park.

— Učitelj na Mirju poka. Pred dobrim tednom je bil na Mirju tik za Tehniško srednjo šolo postavljen okrog 10 m visok stožec iz prsti, glin in ruš, njegovo konico so pa pokrili s pločvino. Zadnji nalivi so pa stožec tako omečali, da je v sredini počil. Če stožec ni vzdržal že prvih nalivov, se seveda veliko vprašanje, ali bo vzdržal čez zimo. — Regulacijska dšla na Mirju za rimskim zidom se polagoma bližajo koncu. Zdej za zidom urejajo le še pot. Čim bo vse urejeno, bo Ljubljana dobila prav lep in ličen park.

— Učitelj na Mirju poka. Pred dobrim tednom je bil na Mirju tik za Tehniško srednjo šolo postavljen okrog 10 m visok stožec iz prsti, glin in ruš, njegovo konico so pa pokrili s pločvino. Zadnji nalivi so pa stožec tako omečali, da je v sredini počil. Če stožec ni vzdržal že prvih nalivov, se seveda veliko vprašanje, ali bo vzdržal čez zimo. — Regulacijska dšla na Mirju za rimskim zidom se polagoma bližajo koncu. Zdej za zidom urejajo le še pot. Čim bo vse urejeno, bo Ljubljana dobila prav lep in ličen park.

— Učitelj na Mirju poka. Pred dobrim tednom je bil na Mirju tik za Tehniško srednjo šolo postavljen okrog 10 m visok stožec iz prsti, glin in ruš, njegovo konico so pa pokrili s pločvino. Zadnji nalivi so pa stožec tako omečali, da je v sredini počil. Če stožec ni vzdržal že prvih nalivov, se seveda veliko vprašanje, ali bo vzdržal čez zimo. — Regulacijska dšla na Mirju za rimskim zidom se polagoma bližajo koncu. Zdej za zidom urejajo le še pot. Čim bo vse urejeno, bo Ljubljana dobila prav lep in ličen park.

— Učitelj na Mirju poka. Pred dobrim tednom je bil na Mirju tik za Tehniško srednjo šolo postavljen okrog 10 m visok stožec iz prsti, glin in ruš, njegovo konico so pa pokrili s pločvino. Zadnji nalivi so pa stožec tako omečali, da je v sredini počil. Če stožec ni vzdržal že prvih nalivov, se seveda veliko vprašanje, ali bo vzdržal čez zimo. — Regulacijska dšla na Mirju za rimskim zidom se polagoma bližajo koncu. Zdej za zidom urejajo le še pot. Čim bo vse urejeno, bo Ljubljana dobila prav lep in ličen park.

— Učitelj na Mirju poka. Pred dobrim tednom je bil na Mirju tik za Tehniško srednjo šolo postavljen okrog 10 m visok stožec iz prsti, glin in ruš, njegovo konico so pa pokrili s pločvino. Zadnji nalivi so pa stožec tako omečali, da je v sredini počil. Če stožec ni vzdržal že prvih nalivov, se seveda veliko vprašanje, ali bo vzdržal čez zimo. — Regulacijska dšla na Mirju za rimskim zidom se polagoma bližajo koncu. Zdej za zidom urejajo le še pot. Čim bo vse urejeno, bo Ljubljana dobila prav lep in ličen park.

— Učitelj na Mirju poka. Pred dobrim tednom je bil na Mirju tik za Tehniško srednjo šolo postavljen okrog 10 m visok stožec iz prsti, glin in ruš, njegovo konico so pa pokrili s pločvino. Zadnji nalivi so pa stožec tako omečali, da je v sredini počil. Če stožec ni vzdržal že prvih nalivov, se seveda veliko vprašanje, ali bo vzdržal čez zimo. — Regulacijska dšla na Mirju za rimskim zidom se polagoma bližajo koncu. Zdej za zidom urejajo le še pot. Čim bo vse urejeno, bo Ljubljana dobila prav lep in ličen park.

— Učitelj na Mirju poka. Pred dobrim tednom je bil na Mirju tik za Tehniško srednjo šolo postavljen okrog 10 m visok stožec iz prsti, glin in ruš, njegovo konico so pa pokrili s pločvino. Zadnji nalivi so pa stožec tako omečali, da je v sredini počil. Če stožec ni vzdržal že prvih nalivov, se seveda veliko vprašanje, ali bo vzdržal čez zimo. — Regulacijska dšla na Mirju za rimskim zidom se polagoma bližajo koncu. Zdej za zidom urejajo le še pot. Čim bo vse urejeno, bo Ljubljana dobila prav lep in ličen park.

— Učitelj na Mirju poka. Pred dobrim tednom je bil na Mirju tik za Tehniško srednjo šolo postavljen okrog 10 m visok stožec iz prsti, glin in ruš, njegovo konico so pa pokrili s pločvino. Zadnji nalivi so pa stožec tako omečali, da je v sredini počil. Če stožec ni vzdržal že prvih nalivov, se seveda veliko vprašanje, ali bo vzdržal čez zimo. — Regulacijska dšla na Mirju za rimskim zidom se polagoma bližajo koncu. Zdej za zidom urejajo le še pot. Čim bo vse urejeno, bo Ljubljana dobila prav lep in ličen park.

— Učitelj na Mirju poka. Pred dobrim tednom je bil na Mirju tik za Tehniško srednjo šolo postavljen okrog 10 m visok stožec iz prsti, glin in ruš, njegovo konico so pa pokrili s pločvino. Zadnji nalivi so pa stožec tako omečali, da je v sredini počil. Če stožec ni vzdržal že prvih nalivov, se seveda veliko vprašanje, ali bo vzdržal čez zimo. — Regulacijska dšla na Mirju za rimskim zidom se polagoma bližajo koncu. Zdej za zidom urejajo le še pot. Čim bo vse urejeno, bo Ljubljana dobila prav lep in ličen park.

— Učitelj na Mirju poka. Pred dobrim tednom je bil na Mirju tik za Tehniško srednjo šolo postavljen okrog 10 m visok stožec iz prsti, glin in ruš, njegovo konico so pa pokrili s pločvino. Zadnji nalivi so pa stožec tako omečali, da je v sredini počil. Če stožec ni vzdržal že prvih nalivov, se seveda veliko vprašanje, ali bo vzdržal čez zimo. — Regulacijska dšla na Mirju za rimskim zidom se polagoma bližajo koncu. Zdej za zidom urejajo le še pot. Čim bo vse urejeno, bo Ljubljana dobila prav lep in ličen park.

— Učitelj na Mirju poka. Pred dobrim tednom je bil na Mirju tik za Tehniško srednjo šolo postavljen okrog 10 m visok stožec iz prsti, glin in ruš, njegovo konico so pa pokrili s pločvino. Zadnji nalivi so pa stožec tako omečali, da je v sredini počil. Če stožec ni vzdržal že prvih nalivov, se seveda veliko vprašanje, ali bo vzdržal čez zimo. — Regulacijska dšla na Mirju za rimskim zidom se polagoma bližajo koncu. Zdej za zidom urejajo le še pot. Čim bo vse urejeno, bo Ljubljana dobila prav lep in ličen park.

— Učitelj na Mirju poka. Pred dobrim tednom je bil na Mirju tik za Tehniško srednjo šolo postavljen okrog 10 m visok stožec iz prsti, glin in ruš, njegovo konico so pa pokrili s pločvino. Zadnji nalivi so pa stožec tako omečali, da je v sredini počil. Če stožec ni vzdržal že prvih nalivov, se seveda veliko vprašanje, ali bo vzdržal čez zimo. — Regulacijska dšla na Mirju za rimskim zidom se polagoma bližajo koncu. Zdej za zidom urejajo le še pot. Čim bo vse urejeno, bo Ljubljana dobila prav lep in ličen park.

— Učitelj na Mirju poka. Pred dobrim tednom je bil na Mirju tik za Tehniško srednjo šolo postavljen okrog 10 m visok stožec iz prsti, glin in ruš, njegovo konico so pa pokrili s pločvino. Zadnji nalivi so pa stožec tako omečali, da je v sredini počil. Če stožec ni vzdržal že prvih nalivov, se seveda veliko vprašanje, ali bo vzdržal čez zimo. — Regulacijska dšla na Mirju za rimskim zidom se polagoma bližajo koncu. Zdej za zidom urejajo le še pot. Čim bo vse urejeno, bo Ljubljana dobila prav lep in ličen park.

— Učitelj na Mirju poka. Pred dobrim tednom je bil na Mirju tik za Tehniško srednjo šolo postavljen okrog 10 m visok stožec iz prsti, glin in ruš, njegovo konico so pa pokrili s pločvino. Zadnji nalivi so pa stožec tako omečali, da je v sredini počil. Če stožec ni vzdržal že prvih nalivov, se seveda veliko vprašanje, ali bo vzdržal čez zimo. — Regulacijska dšla na Mirju za rimskim zidom se polagoma bližajo koncu. Zdej za zidom urejajo le še pot. Čim bo vse urejeno, bo Ljubljana dobila prav lep in ličen park.

— Učitelj na Mirju poka. Pred dobrim tednom je bil na Mirju tik za Tehniško srednjo šolo postavljen okrog 10 m visok stožec iz prsti, glin in ruš, njegovo konico so pa pokrili s pločvino. Zadnji nalivi so pa stožec tako omečali, da je v sredini počil. Če stožec ni vzdržal že prvih nalivov, se seveda veliko vprašanje, ali bo vzdržal čez zimo. — Regulacijska dšla na Mirju za rimskim zidom se polagoma bližajo koncu. Zdej za zidom urejajo le še pot. Čim bo vse urejeno, bo Ljubljana dobila prav lep in ličen park.

— Učitelj na Mirju poka. Pred dobrim tednom je bil na Mirju tik za Tehniško srednjo šolo postavljen okrog 10 m visok stožec iz prsti, glin in ruš, njegovo konico so pa pokrili s pločvino. Zadnji nalivi so pa stožec tako omečali, da je v sredini počil. Če stožec ni vzdržal že prvih nalivov, se seveda veliko vprašanje, ali bo vzdržal čez zimo. — Regulacijska dšla na Mirju za rimskim zidom se polagoma bližajo koncu. Zdej za zidom urejajo le še pot. Čim bo vse urejeno, bo Ljubljana dobila prav lep in ličen park.

— Učitelj na Mirju poka. Pred dobrim tednom je bil na Mirju tik za Tehniško srednjo šolo postavljen okrog 10 m visok stožec iz prsti, glin in ruš, njegovo konico so pa pokrili s pločvino. Zadnji nalivi so pa stožec tako omeč

Za boljši železniški promet

Predlogi Zveze za tujski promet v Sloveniji, kakor so bili določeni na okrožnih sestankih tujakoprometnih organizacij

II. DOLENJSKA

1) Prosimo, da se uvede večerni vlak od Ljubljane do Karlovca bodisi s tem, da se vlak št. 9219 podaljša do Karlovca ali pa s tem, da se vlak 9217 preloži na poznejši čas, tako, da bi odhajal iz Ljubljane okrog 18. ure. Prednja zveza Bele Krajine in kulturnih ozirav. Vse bolj pa prihajajo v poštev tudi tujakoprometni oziri, radi katerih prosimo, da se ta vlak podaljša vsaj do Metlike dnevno, ob nedeljah in praznikih pa do Karlovca z zvezo v Zagreb.

2) Prosimo, da se vlaki 9211 iz Novega mesta do Karlovca in 311 iz Karlovca do Zagreba preloži tako, da bo imel prvi v Karlovcu zvezo na drugo. S tem bo dana od Novega mesta ugodna zveza z Zagrebom, ki je do pred nekaj leti obstajala, dočim se mora sedaj čakati v Karlovcu tri ure. Vlak 9211 bi brez škode odhajal iz Novega mesta med 4. uro in 4. uro 15 min. dočim bi vlak 311 lahko peljal iz Karlovca 15—20 minut pozneje.

3) Predlagamo, da se jutranji vlak na progi Ljubljana—Karlovec pospeši ali pa, da odhaja brez izgube zveze — iz Ljubljane prej, da bi imelo obistnost več časa za opravke pri oblasteh in za nakupe v Novem mestu.

4) Prosimo, da se uvede na progi St. Janž—Trebnje nov vlak s prihodom v Trebnje kakih 5—10 min. pred prihodom zadnjega večernega vlaka iz Ljubljane, — tako, da bi potniki ob progi St. Janž—Trebnje imeli večerno zvezo z Novim mestom.

5) Prosimo, da se uvede dijaški vlak na progi Strazha—Toplice—Novo mesto, ki bi pa lahko imel priključek na vlak Novo mesto—Ljubljana. Ta drugi jutranji vlak je nujno potreben, ker iz Strazhe in okolice poseja šole v Novem mestu nad 50 učencev in dijakov, ki morajo vsled dosežanih žel. zvez zelo zgodaj vstati in potem v Novem mestu vse do 8 ure pohajkovati. S tem vlakom bi se vozili tudi zaposleni iz Strazhe in okolice, ne da bi morali čakati na začetek dela v novomeških obratih, kjer so zaposleni.

6) Glede zvez vseh vlakov z Dolenjsko smo stavili predloge že zgoraj pod D-7.

7) Izletniški vlak 9222 ob nedeljah in praznikih naj odhaja iz Karlovca tako, da ne dospe v Novo mesto s prihodom pred 20. uro, oziroma, da ima odhod iz Novega mesta najprej ob 20. uri. Vsi izletniki v novomeško okolico se neprestano pritožujejo, da imajo premalo časa do odhoda izletniškega vlaka in da nikdar ne morejo izkoristiti časa tako, kot bi hoteli. Izletniki podvzamejo tudi daljše izlete tako na pr. v Gorjance, ki so oddaljeni 4 ure od Novega mesta in vsled tega mnogi zamude izletniški vlak.

8) Iz gospodarskih razlogov pa se zavzemamo še, da bi se med Ljubljano in Grosupljem uvedel lokalni vlak, ki bi prihajal v Ljubljano pred 7 uro in odhajal okoli 19.30, saj mora okoli 450 delavcev in dijakov uporabljati ostale, nepopolno ležeče vlake.

III. OSTALE PROGE

Iz ostalih krajev Notranjske in Posavja smo dobili izjave, da so sedanje razmere zadovoljive. Glede mariborskega okrožja pa je tujakoprometna zveza v Mariboru že stavila posebno vlogo.

Edino moramo še opozoriti na to, da je pri nekaterih brzojavah na primer v Ljubljani postanek samo 4—5 minut, kar je nedovoljno in jutranji urah, ko pri vlakih še ni jedilnega voza. Isto se opaža pri specialnih vlakih iz Madjarske, v kolikor nimajo jedilnega voza. Prosimo, da imajo ti vlaki v Ljubljani postanek 10—15 minut. Radi prehrane pa bi bil potreben tudi pri nekaterih osebnih vlakih daljši postanek (n. pr. Brezice in Ljutomer), kateri postanek pa bi se lahko izenačil s krajšim postankom na nekaterih drugih postajah.

E. NEDOSTATKI, KI NIMAJO NEPOSREDNE ZVEZE Z VOZNIŠNIM REDOM

1) Glavni vzrok za malo potovalno brzino brzojavov in osebnih vlakov v Sloveniji so poleg slabega stanja gornjega stroja tudi enotnost na progah Zagreb—Zidani most in Ljubljana—Jesenice. Trajna naša zahteva je, da se te proge izgradijo kot dvotirne I. reda, ker je izpopolnitev teh prog v večji meri interes cele države, kakor pa Slovenije.

2) Radi brže zveze srednje Evrope z Jadranom je tudi v interesu turizma, da se zgradi železnica Črnomelj—Vrbovsko in da se pri Sevnici proga za Trebnje veže s trianglom tako, da bi mednarodni brzi vlaki lahko vozili direktno. V zvezi s tem je tudi iz tujakoprometnih ozirav potrebna rekonstrukcija proge Ljubljana—Novo mesto—Črnomelj.

Andre Armandy:

Princesa Symianova

Roma

Po tem vprašanju se Robert ni upal pogledati Kitajcu v oči, tako se je bal, da bi slednji ne opazil njegove zadrege. Toda Lova zgornost je naenkrat usahnila.

- Oženjen... da...
- Ali poznate njegovo ženo?
- Vidim jo zelo redko

Robert je moral povzdigniti svoj glas, sicer bi mu bil odgovoril.

— Ali je ta zakon srečen...?

— Lady Hawkstonova je vzorna žena, — je odgovoril Lo.

Potem je pa vstal.

— To me spominja, da bo gotovo kmalu tu. Moja dolžnost je pozdraviti jo ob prihodu.

★

Grof se je začudil, da Lo odhaja, ne da bi se bil primerno poslovil. V njegovih kaotičnih mislih je bila samo ena jasna: Staša bo tistega večera na svečanostih v Krožku. Tudi de Merventa je ta

3) Do izgraditve dveh tirov na progah Zagreb—Zidani most in Ljubljana—Jesenice, pa prosimo, da se hitro vlakov pospeši in možnost zamude zmanjša z preureditvijo in razširitvijo raznih postaj, dalje z izgraditvijo novih izogibalšč ter z uvedbo odjavnic med postajami, ki so zelo oddaljene.

3) V zimskem času se redno dogaja, da so vlaki pred odhodom v Ljubljano, v Rače—Planico, itd. premalo kurjeni. Kljub izjavi žel. direkcije, da vsak prijavičen slučaj preiskuje, se ni moglo odkloniti, da ne bi potniki v vagonih zmrzovali. To je posebno važno za zimsko tujakoprometno sezono. Prosimo, da se najde način in pota, da bodo vlaki v vseh izhodnih za obisk Julijskih Alp, Karavank, Kamniških (Savinjskih) Alp in Pohorja pravočasno, t. j. ½ ure pred odhodom že dovoljno kurjeni. Nadzorni organi na postajah bi se morali osebno prepričati, da se kuri pravočasno in z dovoljnim pritiskom.

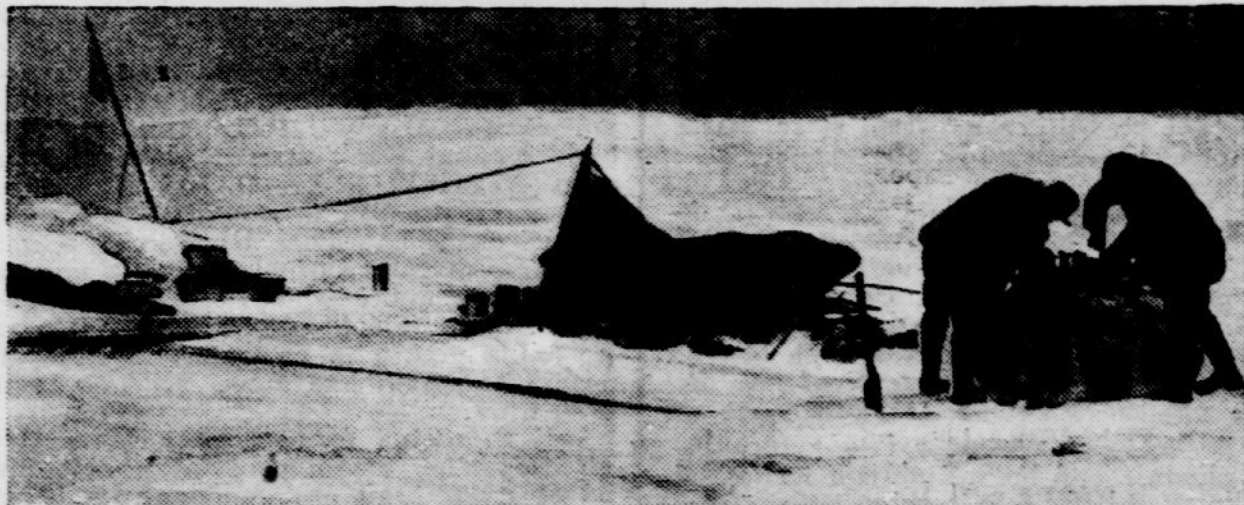
4) Radi udobnosti potnikov, ki potujejo dalje v kurznih vagonih prosimo, da se obnovi navedba Gen. direkcije drž. železnice, da se potniki na krajše daljave pustijo v te vagone se le, če ni dovoljno število potnikov na večje razdalje.

5) Radi potrebe tujakega prometa prosimo, da se v straniščih ima vse higienske naprave v polnem redu in da se na obmejnih postajah opremijo vsaj s papirnati obrisali.

6) Sedanji ureditev nedeljskih (weekend) kart je v škodo same železnice in v škodo tozadevnih krajev, ker se v slu-

Počasi izroča večni sneg svoje tajne

Še ena sled ponesrečene Andreeve ekspedicije z balonom na severni tečaj

Zadnje bivališče nesrečne Andreeve ekspedicije

Blizu Spitzbergov je našel ribič tulec, v katerem je bilo poročilo ekspedicije S. A. Andree in njegovih tovarišev z balonom na severni tečaj. Andree je poročal, da se premika balon le počasi in da se je pogosto ustavljala. Na krovu je bilo vse v redu. Najdba Andreevega poročila je skromen odmev dogodka, ki je ob koncu preteklega stoletja dolgo držal v napetosti vse svet, ne samo po novosti in drznosti misli, temveč v prvi vrsti s tem, da je ekspedicija izginila in da več let ni bilo o nji duha ne sluha. Ekspedicija je izginila leta 1897 in šele leta 1930 so našli telesne ostanke njenih članov.

Misel, prispeli na severni tečaj z balonom, je pozdravilo takrat človeštvo navdušeno, čeprav so se oglašali tudi skeptiki. Razmeroma hitro je zbral Andre 300.000 švedskih kron. Tudi švedski kralj je mno-

go prispeval. Na Spitzbergih so zgradili hangar 24 m v premeru in 20 m visok. Balon je imel s seboj fotografske aparate, ki so omogočali posnetke dotlej neznanih krajev in tako bi bili lahko napravili zemljevid. Kmalu so pa vsi glasovi o ekspediciji utihnil in dolga leta večni sneg ni hotel izročiti svoje tajne.

Ruse na ledeni gori bi lahko poklicali za priče, da so letala omogočila človestvu ne samo najti, temveč tudi osvojiti severni tečaj. Ali pa ni izginil v teh belih ledenih pustinja in v megli Levanovski? Iščejo ga letala N-160, N-170, N-171 in N-172. Ali ga bodo našli? Živega? Ali pa se bo ponovila Andreeva tragedija? Tudi tu vidimo, da ima narava, prirojena izročiti svoje tajne, še mnogo sil in premoči, da uniči človeška prizadevanja, čeprav imajo močnega pomočnika v tehnični opremlj.

Steklene hiše

Iz Amerike poročajo, da se je steklena opeka tako dobro obnesla, da začno v kratkem graditi v New Yorku prvo sedemnadstropno hišo za pisarne vso iz stekla. Samo nosilci in tanke vezi med poedinimi steklenimi bloki bodo kovinske. In velika steklarska industrijska podjetja pravijo, da bodo lahko v kratkem izdelovala tudi stekleno pohištvo, v katerem bodo celo naslanjajo stapele in s steklom in tudi vložki za postelje bodo stekleni, namreč iz tankih prozornih vlaken, ki se iz njih lahko izdelujejo tudi tkanine. Američani so prepričani, da postane steklo v doglednem času najbolj razširjen gradbeni material.

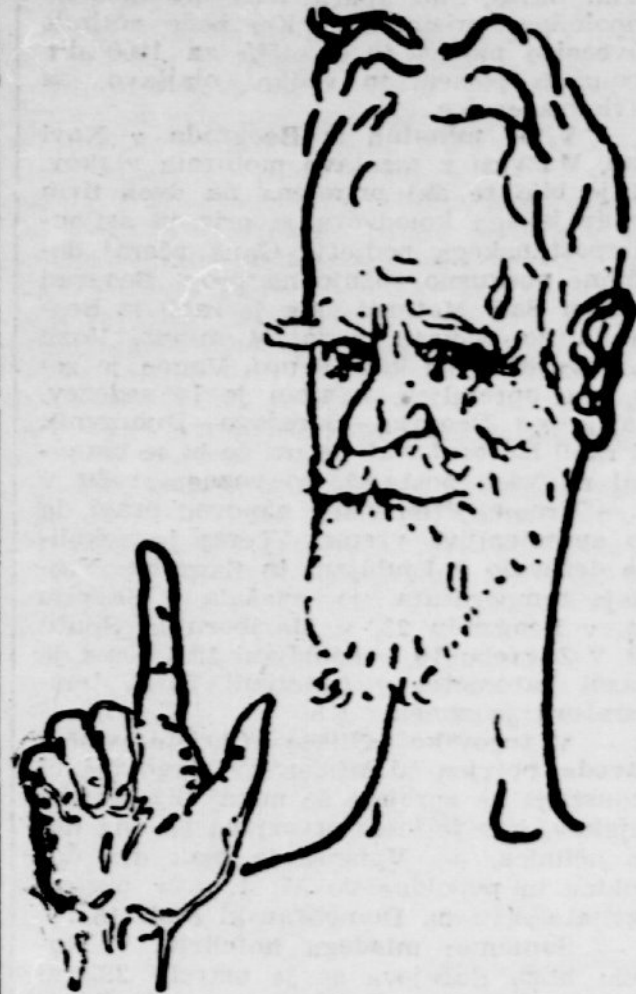
Pa tudi češkoslovaško steklarsko ne zadržuje pa tehniki za ameriškim. Po vsem

svetu, tudi v Ameriki ljudje radi kupujejo krasne steklene izdelke iz češkoslovaške. Zadnja novost češkoslovaškega steklarstva so bili lani o božiču tanki smilni mehurčki iz stekla. Teh izdelkov je izvozila češkoslovaška samo v Ameriko za dva milijona. Novost, ki se ji obeta sijajna bodočnost, je steklo, ki propušta svetlobo, pač pa prestraž toploto in izolira sobo. Posrečilo se je izdelati steklo, ki propušta devetkrat več svetlobe, nego toplote. To je pa zeleno steklo in se ne da povsod uporabiti. Pač je pa steklo, ki zadržuje štirikrat več toplote nego svetlobe, samo za spoznanje zelenkasto. To steklo se pod vplivom toplote raztegne samo neznatno in zato je prikladno za gradbene namene. Zanj se zanimata zlasti Azija in Afrika. Amerika se pa zanima za žolto češkoslovaško steklo, prikladno za okna

knjižnic, ker filtrira sunanje svetlobe in zato papir v knjižah ne postane ščit. Češke steklarne so izdelale tudi posebno zelenkasto in rdečkasto steklo za železniške signale. Na Češkem delajo tudi poskušne steklene opeke, ki so se dobro obnesle. Steklarna opeka se ne razlikuje mnogo od bele šamotne.

Shawova strupenost

Bernard Shaw se je seznanil v družbi z mladim pisateljem, ki je rad kadil tuje cigarete. Zdal je stopil k nemu, zdaj k drugemu gostu, rekoč: »Zdravnik mi je prepovedal kaditi, toda izkušnjava je tako velika, da je na morem premagati. Bodite tako prijazni in dajte mi cigareto.« Ko se je obrnil slednji tudi na Shawa, je slednji takoj spoznal njegovo taktiko in smeje ga je zavrnil, rekoč:

— Na vašem mestu bi si poiskal drugega zdravnika. Poznam sicer mnogo zdravnikov, ki prepovedujejo bolnikom kajenje, nikoli pa še nisem slišal o zdravniku, ki bi prepovedal človeku kupovati cigarete.

Rusija zasedla otok Henrietto

Sovjetska Rusija je razširila svojo zemljiško posest v Arktidi s tem, da je priključila k svojemu ozemlju otok Henrietto, pripadajoč De Longovim otokom. Ti otoki leže severovzhodno od Novosibirskega otočja. Otok Henrietto je odkril American De Long, ko se je napotil leta 1879 v polarne kraje z ladjo »Jeanette« iskat pogrešano Nordenskjöldovo ekspedicijo. Njegova ladja je obšla med ledenimi gorami, ki so jo vlačile skoraj dve leti po ledenem oceanu. Zaneslo jo je tudi k neznanima otokoma, ki ju je nazval De Long »Henrietta« in »Jeanetta«. De Long je razvil na otokih ameriško zastavo, toda Amerika se za ta dva otoka ni nikoli brigala.

De Longovo ladjo je 13. junija 1881 strl led in De Long je našel pozneje tragično smrt z 11 tovariši ob ustju reke Lene, kjer so umrli od lakote, ko so hoteli priti peš do obljubljenih krajev. Drugi del njegove ekspedicije pod vodstvom Melvillea se je rešil na čolnih. De Longova otoka sta ostala brez gospodarja, dokler ni zdaj priplul do njih sovjetski ledolomilec »Sadko«. In Rusi so razvili na otokih sovjetskih zastavo v znak, da ju smatra Rusija odslej za svoje ozemlje.

Iz Maribora

— Maribor žaluje. Vest o smrti prvega predsednika bratske češkoslovaške republike osvoboditelja Masaryka je tuji Maribor globoko pretresla. Raz državnih poslopij so zaplapolale žalne zastave. Tukajšnja nacionalna društva pripravljajo spominske in žalne prireditve. Mariborski Češki klub in Jugoslovanska češkoslovaška liga v Mariboru ter Sokol so odpovedali sožalne brzojave.

— Službo dobe. Tukajšnja Borza dela nudi z posilovit tapetniku, vinarju, sedarskemu pomočniku, mlinarju, pečarskemu pomočniku, čevljarškemu pomočniku, steklarskemu brusarju, sodarskemu pomočniku, dvema restavracijskima kuharicama, trem privatnim kuharicam z znanjem nemščine, podstakarici in dvema služkinjama z boljšimi spricavali. Informacije dobe interesi med dopoldanskimi uradnimi urami.

— Hrvatski politiki na poti skozi Maribor. V torek popoldne sta se s hrvaškimi politiki skozi Maribor zagrebška politika dr. Vilder in dr. Krizman, prvaka Samostojne demokratske stranke v Zagrebu. Na kolodvoru v Mariboru so se sestali z njima nekateri slovenski somišljeniki. Kakor doznavamo, sta zagrebška politika odpotovala v Češkoslovaško.

— Huda prometna nesreča. Včeraj zjutraj se je peljal kakor običajno bančni uradnik Ivan Uhm z motornim kolesom iz Kamnice v mesto. Blizu Racerdvorja je v motociklistu trčila mlajša kolesarka, ki si je šele učila voziti. Motociklist je vrgel v obcestni jarek, kjer je obležal z razbito lobanjo in pretresenimi možgani. Na pomoč so prihiteli reševalci, ki so poskodovalca prepeljali v bolnico.

— Slovenski Bistrica potrebuje bolnico. V Slovenski Bistrici so pokrenili akcijo za lastno bolnico. Mariborska bolnica je tako obremenjena, da skoraj ne more sprejeti vseh bolnikov, ki dnevno prihajajo. Ker je zlasti iz Slovenske Bistrice in okolice velik dotok bolnikov za mariborsko bolnico, bi bilo potrebno, da se merodajni čimprej resno bavijo z vprašanjem bolnice v Slovenski Bistrici. Zlasti na področju Pohorja, ki teži na Slovensko Bistrico, se dogajajo mnoge nesreče, ki zahtevajo baš zaradi preoddaljenosti bolnice čisto tudi smrtne žrtve, davi bi to ne bilo potrebno. Zato je zahteva Slovenjebistričanov po lastni bolnici še tembolj upravičena.

— Mariborska industrijska okradena. Ženo tukajšnjega industrijalca Greta Šonski je prijavila oblastem, da ji je nekdo iz avtomobila, ki ga je pustila na teženem letališču, ukradel več briljantov, nakita in zlatnine v vrednosti preko 30.000 din. Gospa izplača 3000 din nagrado onemu, ki izsledí tatú.

— Zračni napad na Maribor. Odbor za obrambo proti zračnim napadom pripravljajo velike vaje za obrambo proti napadom iz zraka. Prva taka vaja bo v petek ob 10. uri dopoldne. Tej vaji bo kmalu sledila ura dopoldne, ki pa ni napovedana. Predstojništvo mestne policije v Mariboru je izdalo podrobna navodila, ki naj jih prebivalstvo ob priliki improviziranega zračnega napada na Maribor upošteva. Pričetek napada bodo naznanile sirene. Petkov zračni napad je predvsem praktičnega značaja. Pokazali bodo učinke tekočega letarstva, s katerim bo poškodovan novi del Glavnega trga. »Napadalec« bodo metali na Maribor tudi termit-bombe, ki povzročajo v slučaju nevarnosti požare. Zato bodo strokovnjaki pokazali, kako se je treba varovati teh bomb in kakšne ukrepe je treba polizeti, da ne pride do požarov.

— Slava mariborskih rezervnih častnikov. Včeraj dopoldne se je vršila na Trgu svobode slava mariborskih rezervnih častnikov v spomin proboja na solunski fronti. Poleg častne vojaške čete in častniškega zbora s polkovnikom Čordašcem na čelu so se slavo udeležili tudi mnogi predstavniki državnih in samoupravnih oblasti ter solska mladina. Po cerkvenih obredih je sledil spominski govor predsednika Združenja rezervnih častnikov majorja Prelova, ki se je v lepih besedah spominjal padlih junakov na solunski fronti.

— Abonma v gledališču je tako poceni in plačilni pogoji tako ugodni, da je vsakomur omogočeno abonirati se tudi na najboljše ložni sedeže. Dolžnost vsakega slovenskega inteligenta, se bolj pa slovenskih gmohtno bolje stojičih slojev je, da podpro največjeje mariborsko kulturno ustanovo s polnoštevilnimi prijavami abonmami! Najcenejši mesečni obrok velja za uradnika le 8 din, za kar prejme kar tri predstave. Opozarjamo tudi na bloke, ki omogočajo obisk gledališča pri poljubnih 14 dramskih, 7 glasbenih predstavah ter pri enem koncertu!

— Za lanske gledališke abonente so rezervirani dosedajni sedeži le do sobote 18. t. m. Zato si naj vsakdo čimprej zagisura svoje mesto, ker bo gled. blagajna po tem roku oddajala vsa mesta novim reflektantom, ki jih je letos veliko število.

— Deček utonil v mliki. Na Ružičkem vrhu pri Sv. Juriju ob Ščavnici se je pri petletni smrtni nesreči. Tik velike mliče je vozil čletni Franc Mir svojega 4letnega brata Feliksa na dvokolesnem vozličku. Nesreča je hotela, da se je vozilec prevrnil in mali Feliks je padel v vodo. Starejši bratec se je prestrašil in prepuстил dečka usodi. Ker ni bilo pomoči, je Feliks utonil.

— Mariborski harmonikarji na turneji. V torek zvečer so s hrvaškimi odpovali mali harmonikarji pod vodstvom g. Šusteršiča na daljšo turnejo. Nastopili bodo v Slavonkem broju, Borovu, Osljeku in v Beogradu, kjer bodo koncertirali pod pokroviteljstvom beograjskih novinarjev. Za vse nastope mariborskih harmonikarjev vlada izredno zanimanje.

— Češki rokoborec Mrna v Mariboru. Te dni je prišel v Maribor znani češki rokoborec Mrna, nazvan češki lev. Tukaj se je sestel z nekaterimi atleti z namenom organizirati več rokobor v Sloveniji.

no zagorelo obličje liki temna čelada. In njene oči, velike oči, so bile polne zaskrbljenosti. Toda njena izredna lepota se je s tem le še povečala.

... In pri misli, da pripada to dražestno bitje za vse življenje drugemu, pri spominu na najmanjšo podrobnost izdajstva, ki naj bi ga bila Staša zakrivala nad njim, je Robert začutil, kako se oglašva v njem silna mržnja.

— Ah, če bi jo mogel kaznovati, če bi ji mogel zalutati v obraz... je zašepetal zamolklo.

— Premagujte se, dragi moj! Takli pogledi se kaj lahko izpremene v ljubezen, če je res, da jih narekuje mržnja.

Ne da bi vedel, kdaj je prišla, je stala lady Killfencrova za njim in se je dotaknila s pahljajo njegove rame. V istem trenutku sta se srečala Robertov in Stašin pogled. Oba sta nenkrat strašno prebledela.

Grof je vstal, se globoko priklonil lady Heleni in ji podal roko.

— Svečanost je postajala brez vas dolgočasna, draga moja. Toda o kakšni ljubezni ste govorili prej kar?

— Skoraj nežno se ji je nasmejeval. Lady Killfencrova je večje občudovala njegovo igro.

— Čudovita moč! — je izgovorila med zobmi.

Potem se je naslonila na njegovo roko, izvijajoče se ga je dotaknila s svojo golo ramo, ga oarečila z nasmehom svojih krasnih zobčkov in z ljubezni polnim pogledom je strupeno zašepetala: